

Gottfried August Burger

Uimitoarele călătorii și aventuri pe uscat ale  
baronului MÜNCHHAUSEN

CASA „EDITORIALĂ PENTRU TURISM ȘI CULTURĂ  
ABEONA

București, 1993

O călătorie plină de peripeții

Mi-am început călătoriile spre Rusia în toiul iernii socotind, pe bună dreptate, că înghețul și zăpada, scutind de cheltuieli deosebite prea grijuliile ocârmuiri, vor fi netezit drumurile din ținuturile de nord ale Germaniei, Poloniei, Curlandei și Liponiei, drumuri care, după descrierile tuturor călătoriilor, sunt mai păcătoase chiar decât cele ce duc spre Templul Virtuții. Am pornit-o călare, fiindcă așa se călătorește cum nu se poate mai bine, atunci când nici calul și nici călărețul nu sunt de lepădat. Și trebuie să mai adaug că acest mijloc de călătorie te scutește, pe de o parte, de ciorovăielile cu cine știe ce cuviincios căpitan de poștă neamț și, pe de altă parte, te ferește de a fi târât din crâșmă în crâșmă de setea nepotolită a surugiului. Eram îmbrăcat destul de ușurel, și unde mai pui că gerul se făcea tot mai simțit cu cât înaintam spre nord-est. Vă puteți închipui, deci, cum trebuie că-i mergea pe o astfel de vreme, într-un ținut atât de aspru, bătrânelului neputincios pe care l-am văzut zăcând pe o câmpie pustie din Polonia, în bătaia crivățului tăios, dârdâind de frig sub zdrențele ce abia îi acopereau goliciunea trupului. Mi se rupea inima de milă uitându-mă la prăpăditul acela. Cu toate că înghețase și sufletul în mine, am aruncat peste bătrânel mantia mea de călătorie. Deodată am auzit un glas ce venea din înaltul cerului și care, prețuindu-mi fapta cu o extraordinară mărinimie, a strigat:

„O, fiul meu, să mă ia naiba De nu ți-oi răsplăti isprava asta!”

Fără să iau în seamă cuvintele acestea, mi-am mânat calul mai departe, până ce noaptea și întunericul m-au prins din urmă. Nu se auzea niciun zgomot, nu se zărea

niciun sat. Cât cuprindeai cu ochii, numai nea; nu se cunoștea nicio cărăruie care să-mi arate încotro să-mi îndrept pașii. Obosiți de atâta drum, descălecai în cele din urmă și-mi legai calul de un ciot care ieșea de sub zăpadă. Pentru mai multă siguranță, mi-am pus pistoalele la subsuoară și culcându-mă alături, în zăpadă, am tras un pui de somn, care mi-a ținut pleoapele lipite până a doua zi, când se luminase de-a binelea. Dar mare-mi fu mirarea când, trezindu-mă, mă pomenii în mijlocul unui sat, în cimitirul de lângă biserică. La început nu mi-am zărit nicăieri calul; curând însă îl auzii nechezând undeva, deasupra mea. M-am uitat în sus și mi-am dat seama că ceea ce luasem pe întuneric drept un ciot era de fapt morișca de vânt de pe turla bisericii. De ea îmi priponisem noaptea calul, care acum stătea spânzurat acolo sus. Am priceput îndată ce se petrecuse. În timpul nopții, satul fusese pe de-a-ntregul troienit de zăpadă. Dar, schimbându-se vremea pe neașteptate, pe când eu dormeam, zăpada prinsese a se topi; și așa adormit cum eram, încetul cu încetul, mă lăsasem și eu în jos, odată cu zăpada. Deci, ciotul acela de care îmi legasem calul pe întuneric nu era altceva decât crucea sau morișca de vânt din turla bisericii. Fără să stau mult pe gânduri, luai unul din pistoale și ochii în căpăstru. Redobândindu-mi astfel calul, putui să-mi văd mai departe de drum.

După aceea toate au mers bine, până am ajuns în Rusia, unde nu se obișnuiește să faci drumuri lungi, iarna, călare. Și cum principiul meu este să mă țin de rânduiala și de datinile țărilor prin care umblu, mi-am făcut rost de o sanie ușoară cu un singur cal și m-am îndreptat, plin de voie bună, spre St. Petersburg. Acum n-aș mai putea spune singur dacă mă aflu în Estonia sau în țara dintre Narva și Neva, dar îmi aduc aminte că străbăteam un codru înfricoșător, când văzui că se ia după mine un lup hain, mânat de cumplita foame care chinuie aceste fiare pe vreme de iarnă. Animalul mă ajunsese îndată; ar fi fost cu neputință să scap de el. Fără să zăbovesc, m-am trântit pe burtă în fundul saniei, lăsându-mi calul să alerge în voia lui

și să ne scoată din încurcătură, cum o putea, pe amândoi. Ceea ce presimțeam totuși, deși nici nu îndrăzneam măcar să nădăjduiesc, s-a întâmplat la scurtă vreme după aceea. Lupul nici nu se sinchisi de modesta mea persoană, ci, sărind peste mine, se năpusti ca un turbat asupra calului. Rupse și înfulecă dintr-odată toată partea de dinapoi a bietului dobitoc care, de spaimă și durere, gonea cât putea mai tare. După ce scăpasem astfel cu bine, neluat în seamă, ridicai pe furiș capul și văzui cu groază că, tot înfulecând, lupul intrase, încetul cu încetul, aproape cu totul, în ceea ce mai rămăsese din cal. Dar abia își făcuse loc, frumușel, înăuntrul calului, când eu, prinzând clipa nimerită, pusei mâna pe bici și începui să-l croiesc pe spinare. Și dă-i!

Dar cum el era învelit ca într-o teacă în calul din care mușca de zor, neașteptatul meu amestec nu l-a înspăimântat câtuși de puțin. Ba, dimpotrivă, hăpăia tot mai cu poftă, făcându-și loc și înaintând mereu înăuntrul calului, iar când leșul animalului din care rămăsese mai nimica toată se prăvăli în drum, ce să vezi? în locul lui rămăsese lupul prins în hățuri. Cât despre mine, unul, n-am încetat nicio clipă să-i car la bice și astfel am ajuns sănătoși și nevătămați la St. Petersburg, împotriva oricărei așteptări din partea amândurora și spre marea uimire a tuturor trecătorilor.

N-aș vrea, domnii mei, să vă plictisesc cu prea multă vorbărie asupra rânduielilor de acolo, sau asupra artei, a științei și a altor minunății din fermecătoarea capitală a Rusiei. Mă voi mulțumi doar să atrag luarea-aminte a domniilor voastre asupra unor lucruri mai osebite și mai nobile, cum ar fi, de pildă, caii și câinii, de care toată viața mea am fost mare amator. Aș vrea apoi să vă atrag luarea-aminte asupra vulpilor, lupilor, urșilor, care, ca de altfel toate celelalte sălbăticiuni, sunt mai numeroase în Rusia ca în orice altă țară din lume. Și, în sfârșit, asupra acelor petreceri, lupte cavalerești și isprăvi vrednice de laudă, ce î se potrivesc mai bine unui nobil decât bieteale frânturi mucegăite de limbă elinească sau latinească și decât toate

nimicurile parfumate, zorzoanele și sclifoselile legate de rafinamentul și pălăvrăgeala franțuzească.

Fiindcă a trebuit să treacă o bună bucată de vreme până ce am putut fi primit în armata rusească, m-am bucurat câteva luni de libertatea deplină de a-mi irosi timpul și banii în cel mai nobil fel din câte există pe lume. Așa, de pildă, mi-am petrecut unele nopți la joc, iar foarte multe altele în clinchet de pahare pline. Clima rece a acestor ținuturi și obiceiul poporului au acordat băuturii, când e vorba de petreceri, mult mai mult preț decât i s-a dat în searbăda noastră Germanie. Am întâlnit acolo oameni care puteau trece drept adevărați maestri în nobila artă a băutului. Și, cu toate acestea, ei nu erau decât niște bieți agia-mii, pe lângă un general cu barbă căruntă și cu fața arămie, care se ospăta laolaltă cu noi. Bătrânul general își pierduse într-o luptă cu turcii jumătatea de sus a țestei capului și din această pricină, de câte ori venea vreun străin în societatea noastră, nu știa cum să se mai scuze de faptul că e nevoit să stea la masă cu pălăria pe cap. El avea obiceiul, de câte ori mânca, să golească o sticlă întreagă de rachiu, după care încheia masa cu o sticlă de arak, sau o lua iar de câteva ori de la început, după cum îi cereau împrejurările. Și să nu vă închipuiți că l-ai fi putut vedea vreodată, cât de cât, beat. Nu prea vă vine să credeți? Nu v-o iau în nume de rău, domnilor, fiindcă lucrul acesta depășea la început chiar și înțelegerea mea. Multă vreme nu mi l-am putut lămuri, până ce, cu totul întâmplător, i-am dat de capăt. Generalul avea obiceiul să-și ridice din când în când pălăria; îl văzusem adeseori făcând-o, dar nu prea mă sinchiseam. Mi se părea cu totul firesc să i se înfierbânte fruntea și tot atât de firească mi se părea dorința lui de a și-o răcori. Văzui însă, în cele din urmă, că odată cu pălăria, și prins de căptușeala ei, generalul ridica și un capac de argint, care-i slujea drept țeastă. Atunci tot aburul băuturilor înghițite se ridica în sus, ca un nor ușor. Și așa mi s-a dezvăluit, pe neașteptate, taina generalului. Iar după ce am aflat-o, nu am păstrat-o pentru mine, ci am împărțit-o

câtorva prieteni. Și fiindcă făcusem descoperirea la vreme de seară, mă oferii să le dovedesc exactitatea ei printr-o probă. Trecui cu luleaua în spatele generalului, tocmai când el își punea pălăria pe cap, și dădui, foc cu o bucată de hârtie aburului ce se ridica. Atunci văzurăm un lucru pe cât de neașteptat, pe atât de minunat: norul de deasupra eroului nostru se schimbă, cât ai clipi, într-un nor de flăcări. Iar aburul care se mai prinsese de firi soarele de păr de pe pălărie alcătui un nimb fermecător, ce-i înconjura capul bătrânului domn cu lucirea feerică a unor flăcări albastrui, nespus de frumoase. Experiența mea n-a putut să-i rămână necunoscută generalului, care s-a mâniat atât de puțin, încât ne-a făgăduit să repetăm de mai multe ori încercarea asta, care-l ridica în stima tuturor.

### <titlu> Povești vânătorești

Las la o parte unele scene hazlii ce mi s-au mai întâmplat în împrejurări asemănătoare, pentru că am de gând să vă spun felurite povești de vânătoare dintre cele ce mi se par mai ciudate și mai distractive. Cred că vă puteți lesne închipui, domnii mei, citam ținut de mult, întotdeauna, la prietenii destoinici, care se pricep să prețuiască așa cum se cuvine un teren de vânătoare neîngrădit. Despre felurimea divertismentelor, pe care un asemenea loc mi le oferea, cât și despre norocul obișnuit ce făcea să-mi izbutească orice ispravă, păstrez și acum cele mai bune amintiri.

Așa, într-o dimineată, pe când stăteam la fereastra iatacului meu, văzui un heleșteu mare din apropiere, cu totul și cu totul acoperit cu rațe sălbatice. Cât ai clipi, am înhățat pușca din colț și am coborât scara cu atâta grabă, încât m-am izbit cu fața de canaturile ușii.

Foc și scânteii mi-au țâșnit din ochi. Dar oricât de puternică fusese lovitura, n-a izbutit să mă țină nicio clipă în loc. Și iată-mă gata să trag. Dar când să ochesc, spre uimirea și ciuda mea, văzui că, din cauza puternicei izbituri pe care o promisem, sărise cremenea din cocoșul armei mele. Fără cremene mai cearcă de aprinde

pulberea! Ce putem face acum, căci timp de pierdut nu aveam? Din fericire, îmi amintii cum îmi scăpăraseră ochii, puțin înainte. De aceea, deschisei lagărul pulberii, îndreptai pușca înspre sălbăticiuni și-mi trăsei un pumn zdravăn în ochi. Dintr-o atât de puternică izbitură se iscară puzderia de scânteii. Pulberea luă foc și doborâi cinci perechi de rate, patru călifari și o pereche de lișițe. Vedeți, așadar, că prezenta de spirit este mama faptelor vitejești. Iar dacă pe soldați și pe marinari ea îi scapă din multe primejdii, adeseori și vânătorul îi datorează tot ei norocul.

Așa, odată, cu prilejul unei raite vânătoarești, ajunsesem la un lac pe care pluteau zeci de rate sălbatice, dar erau mult prea îndepărtate una de alta ca să pot trage nădejdea să dobor mai mult de una dintr-o împușcătură. Și, din nenorocire, nu mai aveam decât o singură încărcătură de pulbere. Ehei, și cum mai jinduiam să pun mâna pe toate rațele, mai ales că aveam de gând să poftesc la masă, pe curând, o mulțime de prieteni și de cunoscuți.

Atunci mi-adusei aminte că din toată merindea pe care o luasem cu mine îmi mai rămăsese în tolba de vânătoare o bucățică de slănină. Bucățica asta o legai de capătul unei sfori răsucite, destul de lungi. Am des răsucit sfoara, așa că ea s-a lungit de cel puțin șase ori fată de cât fusese înainte. Apoi, ascunzându-mă în păpurișul de pe mal, zvârlii bucățica de slănină în apă și avui bucuria să văd cum cea mai apropiată dintre rate înoată iute spre ea și o înghite. După cea dintâi rață, urmară, în scurtă vreme, toate celelalte. Căci îmbucătura usturoasă din capătul sforii era curând dată afară, nemistuită, și o înghițea rața următoare... Și așa, toate la rând. Ce mai una, alta: bucățica mea de slănină călători prin toate rațele, fără să se rupă de sfoară, așa că păsările se înșirară ca niște mărgele pe o ață. Cu nespusă mulțumire trăsei sfoara la mal și înfășurând-o de câteva ori, pe după umăr și mijloc, îmi văzui de cale înspre casă.

Dar fiindcă mai aveam o bună bucată de mers, iar grămada de rațe nu era o povară tocmai ușoară, aproape

că începuse să-mi pară rău că le prinsesem pe toate. Deodată însă, avu loc o întâmplare neobișnuită, care, la început, mă puse în mare încurcătură.

Firește că toate rațele erau vii încă. De aceea, de cum și-au venit în fire, după prima uluire, ele au și început să bată puternic din aripi și să mă ridice și pe mine, împreună cu ele, în văzduh. Nici vorbă că m-am întrebat pe unde o să scot cămașa. Mă pricepui totuși să folosesc prilejul acesta spre folosul meu, vâslind prin aer cu pulpanele hainei, și mânând astfel cârdul în direcția locuinței mele. Iar m-am văzut ajuns deasupra casei și tocmai mă gândeam cum să cobor fără să-mi primejduiesc viața, îmi veni un gând năstrușnic: începui să răsucesc gâtleurile răzuștelor unul după altul și, așa, mă lăsai lin și cu încetul prin coșul casei mele pe vatra din bucătărie, unde, din fericire, nu fusese încă aprins focul. Vă puteți închipui cât s-a mirat și ce spaimă a tras bucătarul meu când m-a văzut.

Ceva asemănător mi s-a întâmplat odată și cu un stol de găinușe. Mă dusesem să încerc o pușcă nouă, isprăvisem cele câteva alice pe care le luasem cu mine, când, pe neașteptate, își luă zborul, chiar de lângă piciorul meu, un stol de găinușe. Pofta de a vedea vreo câteva dintre ele, seara, pe masa mea, mi-a dat o idee atât de bună, încât, pe cuvântul meu, domnilor, că o veți folosi și dumneavoastră la nevoie.

De îndată ce am văzut unde s-au lăsat găinușele, am pregătit în grabă arma, punând în loc de alice vergeaua care-mi servea să încarc pușca. Bineînțeles că am ascuțit vergeaua la vârf, atât cât mi-a îngăduit timpul. Apoi, apropiindu-mă de stol, am tras în el când și-a luat zborul și am avut bucuria să văd vergeaua căzând la o oarecare distanță, după ce înșirase pe ea, ca la frigare, vreo șapte găinușe, care se vor fi mirat, de bună seamă, pomenindu-se așa, din senin, trase în țeapă. După cum vă spuneam, domnii mei, totul în lume e să știi să te descurci.

Altă dată, pe când străbăteam una din vestitele păduri ale Rusiei, îmi ieși înaintea o vulpe neagră minunată.

Ar fi fost într-adevăr păcat să găuresc prețioasa ei blană cu vreun glonte sau cu alicie. Vicleana cumătră stătea lipită de trunchiul unui copac, îmi scosei deodată pumnul din țeava și-l înlocui! cu un cui zdravăn de tâmplărie. Am ochit și am tras cu atâta dibăcie, încât codoiul vulpii a rămas ținut în cui, de trunchiul copacului. Apoi, apropiindu-mă liniștit de cumătră, o tăiai cu cuțitul meu de vânătoare cruciș peste ochi și punând mâna pe bici îi cărai atâtea pe spinare, până ce o făcui să-și iasă din frumoasa ei blană. Era o plăcere și o minunăție să vezi una ca asta.

Întâmplarea și un dram de noroc te pot ajuta uneori să dregi o greșeală pe care ai săvârșit-o. Lucrul acesta l-am constatat curând după isprava cu vulpea. Prilej mi-a fost întâlnirea, în inima codrului, cu un godac și o scroafă de mistreț, ce veneau unul după altul înspre mine. Trăsesem fără să-i nimeresc. Godacul o luase la sănătoasa, iar scroafa rămăsese locului, neclintită, bătută în cuie. Când mă apropiai să văd ce-i cu ea, îmi dădai seama că aveam dinainte o scroafă oarbă, care pân-atunci ținuse în dinți coada godăcelului. Puiul o călăuzise prin adâncurile codrului, din datorie de fiu. Glonțul meu nimerind printre ei, tăiasse codița călăuzitoare, din care bătrâna scroafă tot mai morfolea în gură un sfârc. De vreme ce călăuza ei încetase de a o mai mâna după el, ea se oprise locului. Atunci, apucând eu sfârcul codiței pe care scroafa îl ținea în gură, o trăsei după mine și o adusei fără nicio greutate acasă.

Oricât ar fi de înspăimântătoare scroafele astea sălbatice, tot mai cumpliți și mai primejdios! sunt însă mistreții. Am întâlnit unul în codru odată, când, din nenorocire, nu eram pregătit nici să-l atac, nici să mă apăr. Abia am apucat să mă retrag după trunchiul unui copac, când fiara turbată s-a și repezit, pieziș, să mă lovească. Dar, din pricina iureșului năvalnic cu care se repezise înspre mine, i s-au înfipt colții în copac, așa fel încât nu a mai fost chip să-i scoată și să se repeadă a doua oară împotriva mea. „Aha! mi-am zis eu, las! că acum pun eu mâna pe tine!” Cât ai clipi, apucau un bolovan și-i înfundai



atât de adânc colții în lemn, încât nu mai era chip să scape. Acum, de voie, de nevoie, a trebuit să mă aștepte până ce am adus o căruță și funii din satul apropiat. Apoi, cum nu se poate mai lesne și plin de voieșie, am adus mistrețul viu și nevătămat acasă.

Fără îndoială, domnilor, că veți fi auzit de sfântul Hubert, ocrotitorul vânătorilor și al țintașilor, și veți fi auzit așijderea despre cerbul cel semeț care l-a întâmpinat odată în pădure, purtând sfânta cruce între coarnele sale. Acestui sfânt Hubert, în bună tovărășie și fără greș, i-am adus jertfe an de an. Întrucât îl privește pe cerb, l-am văzut poate de mii de ori, fie zugrăvit prin biserici, fie brodat pe stemele cavalerilor săi, așa că în bună cinste și conștiință vânătoarească abia de aș ști să spun hotărât dacă numai pe vremuri au existat asemenea cerbi purtători de cruce sau dacă nu cumva ei mai există chiar în zilele noastre. Dar socotesc că e mai bine să vă povestesc ceea ce am văzut chiar eu, cu ochii mei. Odată, după ce îmi isprăvisem toți plumbii pentru încărcătură, îmi ieși în cale, cu totul pe neașteptate, cel mai măreț cerb din cât viețuiesc pe acest pământ. Și mă privi drept în față, fără să-i pese, de parcă ar fi știut dinainte că tolba îmi era goală. Ce puteam face? Îmi încărcai într-o clipă pușca cu pulbere și cum aveam la mine un pumn de cireșe, jupuii în cea mai mare grabă carnea de pe ele și îndopai țeava cu sâmburi. Slobozii apoi întreaga încărcătură drept în fruntea cerbului, între coarne, împușcătura îl buimăci, căci se-mpletici pe picioare, dat tot izbuti să o șteargă. La un an sau doi după întâmplarea aceasta, mă aflu la vânătoare, în aceeași pădure. Și iată că deodată mi se înfățișă un cerb măreț, purtând în coarne un cireș cu frunziș bogat și înalt de peste zece picioare. Atunci îmi adusei aminte de întâmplarea mea din trecut. Socotind că cerbul este pe bună dreptate și de multă vreme proprietatea mea, îl doborâi cu un foc. Astfel, făcui rost totodată și de friptură și de băutură de cireși, căci pomul era încărcat cu fructe nespuse de gustoase. Și cine ar putea spune oare că n-a fost vreun cucernic vânător pățimaș, vreun abate sau episcop

care îndrăgea vânătoarea, cel care va fi sădit în același fel, cu un foc de pușcă, crucea, între coarnele sfântului Hubert? La nevoie, când vine clipa să te hotărăști-ori, ori (ceea ce unui adevărat vânător i se întâmplă destul de des) te simți mai curând îndemnat să încerci orice, decât să lași să-ți scape un prilej fericit. Eu însumi, nu o singură dată, m-am aflat în fața unor asemenea încercări.

De pildă, ce o să spuneți de următoarea întrebare? Odată, într-o pădure din Polonia, mi se isprăvise pulberea tocmai la căderea nopții. Am pornit, așadar, spre casă, când s-a năpustit înspre mine un urs înfricoșător, cu fălcile căscate, gata să mă înghită. Zadarnic m-am scotocit cu grabă prin toate buzunarele, doar, doar oi da peste pulbere și plumbi. Nu găsii nimic altceva decât două bucăți de cremene pentru pușcă, din cele ce se iau doar așa, ca să fie la vreme de nevoie. Zvârlii cu toată puterea una din cremenii în gura dihanie și nimerii tocmai în fundul gâtlejului. Cum, de bună seamă, aceasta nu-i va fi fost pe plac, numai ce-l văzui pe ursul meu făcând stânga-mprejur, așa că cealaltă cremene o nimerii în deschizătura de dinapoi a dihaniei. Și treaba a mers minunat. Piatra nu numai că a pătruns în el, dar s-a și ciocnit cu cealaltă, iar ursul a plesnit cu o pocnitură însoțită de o vâlvătaie de scânteii asurzitoare. Cât despre mine, deși scăpasem cu pielea întreagă, n-aș mai fi încercat a doua oară o ispravă asemănătoare și nici nu mi-aș fi măsurat puterile cu un urs, fără să am mijloace de apărare la îndemână.

Dar se vede că mi-a fost hărăzit să fiu atacat de cele mai sălbatice și mai primejdioase dihănii tocmai când nu puteam să le țin piept – ca și cum instinctul le-ar fi făcut să simtă că mă gândesc la aman.

Așa, odată, un lup s-a năpustit pe neașteptate asupra-mi și era cât p-aci să mă înșface. Nu-mi rămăsese altceva de făcut decât ce mă îndemna instinctul: să-i vâr pumnul în gura căscată. Și ca să fiu în deplină siguranță, îmi înfundai mai mult brațul, vârându-l aproape până în umăr. Toate bune, dar cum să ies din încurcătura aceea? Trebuie să vă mărturisesc că nu mă simțeam tocmai în largul meu într-o

situație atât de înfricoșătoare, la gândiți-vă numai: să stai nas în nas cu un lup! Ne uitam unul la altul nu cu prea multă drăgălășenie. Dacă mi-aș fi tras brațul ar fi sărit cu mai multă furie la mine. Asta se putea vedea lămurit din văpăile care îi licăreau în ochi. De aceea, apucându-l de măruntaie, îi făcui fața dos și dosul față, întorcându-l așa cum se întoarce o mânășă. Apoi, dând cu el de pământ, îl lăsaî locului.

De data aceea, cum vă spuneam, a mers, dar n-am mai putut să fac același lucru când peste câțva vreme un câine turbat s-a dat la mine într-o ulicioară îngustă din St. Petersburg. „Ia-o la sănătoasa, băiete!” mi-am zis, văzându-l. Și ca să pot scăpa mai ușor, îmi lepădai haina în drum și mă trezii degrabă în casă. Mai apoi, când câinele și-a văzut de drumul lui, am trimis un servitor să-mi aducă haina și să o pună în dulap, lângă celelalte. A doua zi, care nu mi-a fost spaima auzindu-l pe Iohann, servitorul meu, strigând cât îl ținea gura: „Pentru Dumnezeu, domnule baron, haina dumneavoastră a turbat!” Mă repezii într-o clipă până sus, la el, și-mi găsii toate hainele răvășite și făcute ferfeliță. Avea dreptate băiatul: haina turbase! Am ajuns tocmai la timp ca s-o văd cum îmi scutura și îmi sfârteca fără pic de milă un costum nou de gală.

<titlu> Doi câini și un cal

În toate aceste împrejurări, domnii mei, din care am scăpat cu bine, m-a ajutat întotdeauna întâmplarea, pe care am știut, prin vitejie și prin prezentă de spirit, să o întorc în folosul meu. Întâmplarea, vitejia și prezența de spirit, luate laolaltă, fac, după cum toată lumea știe, norocul vânătorului, al marinarului și al ostașului, însă, ar fi un vânător, amiral sau general neprevăzător, și i s-ar putea aduce multe învinuiri-acela care s-ar lăsa numai pe seama întâmplării sau a norocului fără să-și însușească toate meșteșugurile trebuincioase sau fără să-și facă rost de sculele care să-i asigure izbânda. Astfel de învinuiri nu mi se pot aduce mie unuia, fiindcă eu am fost întotdeauna vestit și neîntrecut în privința cailor, a câinilor și a puștilor mele, precum și în ceea ce privește dibăcia în a le mânui.

Așa că aş putea chiar să mă laud că faima mi-am creat-o de-a lungul vremii prin păduri, lunci și câmpii. Nu vreau să dau acum prea multe amănunte asupra felului cum îmi îngrijesc eu caii, câinii, sau panopliile, așa cum au obicei să facă iuncherii când discută despre caii, câinii și vânătorile lor. Trebuie să vă spun, cu toate astea, că doi dintre câinii mei m-au slujit atât de bine, încât nu-i voi uita niciodată. Și fiindcă veni vorba de ei, vi-i voi înfățișa în câteva cuvinte. Unul dintre ei – o cățea – era un soi de perpeli-car, atât de neobosit, de atent și de prevăzător, încât l-ar fi râvnit oricine. Puteam să-l folosesc și ziua și noaptea. De cum se însera, îi atârnam un felinar de coadă și astfel puteam să vânez tot așa de bine, ba poate și mai bine încă decât ziua nămieza mare...

Odată – nu multă vreme după ce mă însurasem – soția mea și-a exprimat dorința să meargă la vânătoare. Eu pornisem călare înainte. N-a trecut mult și cățeaua mea s-a oprit dinaintea unui stol de câteva sute de găinușe. Se scursese o bună bucată de vreme de când îmi tot așteptam soția, care plecase călare, îndată după mine, în tovărășia unui locotenent de-al meu și a unui băiat de la grajd. Dar nici nu vedeam, nici nu auzeam pe nimeni. În cele din urmă, cuprinzându-mă neliniștea, mă întorsei, și cam pe la jumătatea drumului îmi ajunse la urechi un bocet tânguitor. Mi se părea că vine de pe undeva, de aproape, și totuși, cât zăreai cu ochii, nici picior de om sau de altă viețuitoare.

Descălecai, pusei urechea la pământ și auzii de îndată că bocetul venea din străfunduri, ba recunoscu chiar lămurit glasul soției mele, chiar și pe al locotenentului și al băiatului de la grajd, în același timp luai seama că nu departe de mine se afla gura unei mine de cărbuni. Din nefericire nu mi-a mai rămas nicio îndoială că biata mea soție și însoțitorii ei se prăbușiseră în mină. Pornii în galop întins spre satul cel mai apropiat, ca să-i chem în ajutor pe mineri. După o muncă trudnică și îndelungată, minerii scoaseră bietele victime la lumina zilei, din fundul unui puț adânc nouăzeci de stânjeni.

Mai întâi l-au scos pe băiatul de la grajd, apoi calul său, după care l-au scos pe locotenent și i-au scos în urmă și lui calul, apoi pe soția mea și la sfârșit bidiviul ei arăbesc. De mirare însă, cu toată întâmplarea, a fost faptul că în urma unei atât de înfiorătoare căderi oamenii și caii nu s-au ales decât cu câteva zgârieturi. Dar negrăit de mare a fost spaima pe care au tras-o. După cum ușor vă închipuiți, nu mai poate fi vorba de vânătoare. Și deoarece, după cum bănuiesc, și dumneavoastră înșivă, prinși de această povestire, ați uitat acum cu totul de cățeaua mea, îmi închipui că n-o să mi-o luați în nume de rău dacă eu însumi o uitasem atunci. Îndatoririle slujbei mele m-au silit să plec chiar a doua zi dimineața la un drum din care nu m-am întors decât după patrușprezece zile. Abia mă întorsesem de câteva ceasuri acasă, când îmi dădai seama de lipsa Diane mele. Nimeni nu știa ce-i cu ea; slujitorii crezuseră că s-a luat după mine, la drum. Spre marea mea mâhnire, n-o găseam nicăieri, în cele din urmă, îmi veni un gând: te pomenești că biata cățea mai stă și acum în fața găinușelor?

Iar nădejdea, împreună cu teama, m-au mânat îndată într-acolo. Și, ce să vezi? Spre negrăita mea bucurie, cățeaua se afla în același loc unde o lăsasem cu patrușprezece zile înainte. O strigai, și ea se repezi de îndată, iar eu cu o singură împușcătură doborâi douăzeci și cinci de găinușe. Dar bietul dobitoc abia de se mai putea târî până la mine atât de flămând și de istovit era. Ca să-l pot aduce acasă, a trebuit să-l urc lângă mine pe cal. Vă dați lesne seama că m-am supus cu cea mai mare bucurie unei asemenea stânjeniri. După o îngrijire cum se cade, de câteva zile, cățeaua s-a înviorat și a devenit la fel de sprintenă și de vioaie pe cât fusese și odinioară. Iar peste câteva săptămâni m-a ajutat să dezleg taină care, fără ea, de bună seamă ar fi rămas nedelegată în vecii vecilor.

De două zile încheiate goneam un iepure. Câinele mereu îl abătea înspre mine, dar eu nu izbuteam să țintesc, în vrăjitorie n-am crezut niciodată. Am trecut prin lucruri prea extraordinare în viața mea pentru ca să mai

pot da crezare vrăjitoriilor. De data asta însă îmi era peste putință să înțeleg ce se petrece. Dar tată că, în sfârșit, iepurele s-a apropiat atâta încât a intrat în bătaia puștii mele. După ce l-am doborât, ce credeți că am văzut? Iepurele avea patru picioare pe partea de jos a trupului și patru pe spate. Când îi observai cele două perechi de dedesubt, se răsucea ca un înotător dibaci, care știe să înoate și pe burtă, și pe spate, și fugea mai departe, cu iuțeală îndoită, pe celelalte două perechi de picioare odihnite.

Niciodată, după aceea, n-am mai întâlnit asemenea soi de iepure, chiar și pe acesta de bună seamă că n-aș fi putut să pun mâna dacă n-ar fi avut cățeaua mea însușiri atât de minunate. Ea își depășea într-o atare măsură semenii, încât oricând aș fi gata să jur că era unică în felul ei. Asta, bineînțeles, fără s-o asemui cu un alt câine, un ogar, tot al meu.

Ogarul era un animal neîntrecut, nu atât prin înfățișare, cât mai ales prin iuțeala lui. Dacă l-ați fi văzut, domnii mei, nici vorbă că v-ar fi uluit și n-ați fi fost deloc mirați pentru faptul că ieșeam atât de des la vânătoare cu el. Gonea atât de iute și m-a slujit neîncetat, vreme atât de îndelungată, încât din pricina asta și-a tocit picioarele până aproape de trup. În ultimii mei ani nu l-am mai folosit decât ca să stârnească viezurii în vizuini, și în felul acesta mi-a mai adus servicii încă o bună bucată de vreme.

Pe când își mai îndeplinea funcția de ogar - în treacăt fie spus, tot cățea era - se luă într-o bună zi după un iepure care mi se păruse neobișnuit de gras. Mi-era tare milă de cățeaua mea fiindcă i se apropia sorocul să fete și cu toate astea se îndemna să alerge tot atât de iute ca și mai înainte. Nu o puteam urma călare, decât de la foarte mici depărtări. Deodată auzii un chelălăit, ca și cum s-ar fi aflat prin preajmă o haită întreagă de câini, dar atât de încet și pirpiriu era chelălăitul, încât nu mai știam ce să cred. Când mă apropiai, ce să vezi? Minunea minunilor!

Și iepuroaica și cățeaua mea fătaseră din goană; și anume, iepuroaica fătase tot atâția iepurași pe elfi fătase

căteaua. Minată de instinct, iepuroaica pornise iar la goană. Dar ogarul nu numai că a ajuns-o dar a și prins-o, și astfel la sfârșitul vânătoarei mă pomenii având șase iepuri și șase câini, deși vânătoarea începuse cu câte unul din fiecare neam.

Cu aceeași plăcere ca și despre cătea, îmi mai aduc aminte despre un cal lituanian, de neprețuit. Calul îl dobândisem printr-o întâmplare ce mi-a dat prilejul, spre marea mea cinste, să dovedesc măiestria de călăreț. Pe atunci mă aflam în Lituania, la frumosul conac al contelui Przobofsky. Rămăsesem în încăperea cea mare și luasem ceaiul, împreună cu doamnele, în timp ce domnii coborâseră în curte, să privească un pur sânge, adus de curând de la herghelie. Când, deodată, auzirăm strigăte de ajutor.

Coborâi scara și mă aflai în fața unui cal atât de sălbatic și de nedomolit, încât nimeni nu îndrăznea să se apropie de el, necum să-l încalece. Cei mai buni călăreți rămăseseră îngroziți și descumpăniți înaintea năvălului. Spaima și îngrijorarea se citeau pe toate chipurile, când eu, dintr-o săritură, mă aruncau pe spinarea bidiviului. Și nu numai că-l băgai în sperieți, luându-l pe neașteptate, dar folosind înalta mea dibăcie de călăreț, îl și potolii, făcându-l ascultător. Iar pentru ca doamnele să poată privi mai bine toate acestea și ca să le alung orice îngrijorare deșartă, îmi silii bidiviul, lovindu-l, să sară prin fereastră, în sala în care se lua ceaiul. Acolo îl făcui să meargă, de câteva ori, la pas, la trap, la galop, ba îl urcai și pe masa pregătită pentru ceai, și executai cu el, în mic, frumos și cuminte, toate figurile înaltei școli de călărie, lucru care aduse o deosebită desfătare doamnelor. Căluțul meu executa totul cu atâta îndemânare, încât nici n-a atins cămile și ceștile. Toate acestea m-au înălțat atât de mult în ochii doamnelor și ai domnului conte, încât, cu obișnuita lui politețe, el m-a rugat și primesc în dar calul și să purced cu el spre izbândă și cuceriri, la războiul împotriva turcilor, război ce avea să înceapă curând sub conducerea contelui Munnich.

Un dar mai plăcut nici că mi se putea face, mai cu seamă pentru bunele foloase pe care avea să mi le aducă într-o campanie în care aveam să dovedesc, pentru prima dată în viața ostășească, cine sunt Un cal atât de ascultător, dar și atât de neînfricat și de aprig – un mieluşel și un Bucefal în același timp – avea menirea să-mi amintească neîncetat de îndatoririle unui ostaş viteaz și de nemaiauzitele isprăvi săvârșite de către Alexandru pe câmpurile de luptă.

Am pornit război, din câte înțelesesem, printre altele, și din dorința de a reda armatei rusești gloria, care cam fusese știrbită, sub țarul Petru, într-o campanie la Prut. Și lucrul acesta l-am izbutit din plin, în mai multe bătălii grele, aducătoare de glorie, sub comanda marelui conducător despre care am pomenit.

Modestia nu dă voie celor mici să se fălească cu isprăvi mari și cu izbânzi. Cinstea aceasta este păstrată pentru cei de sus, fără să se țină seama că de multe ori ea nu se potrivește nici cât negru sub unghie cu felul lor de a fi. Așa se întâmplă, de pildă, cu regii și reginele. Ei n-au simțit mirosul prafului de pușcă decât la trecerea în revistă, n-au văzut niciun câmp de luptă în afară de cele întocmite pentru petrecerile lor și nici trupe în ordine de bătaie, decât la defilări.

Cât despre mine, unul, n-aș vrea să mă laud prea mult că am avut cinstea de a fi luat parte la ciocniri mai însemnate cu inamicul. La urma urmei, ne-am făcut datoria, și vorba aceasta nu spune puțin lucru, ba dimpotrivă, e de ajuns de prețuită în graiul celor care-și iubesc țara, al ostașilor și, pe scurt, al tuturor oamenilor de ispravă, deși ea are un înțeles mult mai șubred și mai neînsemnat pentru cei mai mulți dintre panglicarii fără de căpătâi. Așadar, eu, având sub comanda mea un corp de husari, am întreprins numeroase expediții în care hotărârile erau lăsate cu totul pe seama priceperii și a vitejiei mele. De aceea, socot, pe bună dreptate, că izbânzile mi se cuvin mie și vitejilor camarazi pe care i-am condus la victorii și cuceriri.



Odată, la Oceakov, pe când îi respingeam pe turci, se iscă o luptă strașnică între avangărzi. Cu prilejul acela, viforosul meu bidiviu lituanian era cât p-aci să mă dea pierzării. Mă găseam într-un post destul de înaintat, în avangardă. Vedeam cum inamicii înaintau spre mine învăluți într-un nor de praf, din pricina căruia nu-mi puteam da seama lămurit nici cât de mulți erau și nici ce aveau de gând să facă. Ar fi fost o nimica toată să mă ascund și eu într-un asemenea nor de praf. Dar în felul acesta n-aș fi aflat mai nimic și nici nu mi-aș fi îndeplinit câtuși de puțin misiunea pentru care fusesem trimis înaintea. De aceea îmi împrăstia! trăgătorii în flancuri, la dreapta și la stânga, și-i pusei să stârnească praf cât puteau mai mult, iar eu pornii drept înaintea, împotriva inamicului, ca să-l cercetez mai îndeaproape, ceea ce am izbutit să fac. Turcii au luptat și au ținut piept un timp, până ce trăgătorii mei i-au înspăimântat și i-au pus pe fugă în dezordine. Sosise acum clipa să atacăm vitejește dușmanul. Am împrăștiat oștirile inamice, și nu numai că i-am împins înapoi în vizuina cetății lor, dar i-am urmărit și mai departe, încercând cele mai îndrăznețe gânduri de răzbunare.

Cum lituanianul meu era neîntrecut la goană, mă aflam în fruntea urmăritorilor. Și văzând că dușmanul o zbughește frumușel pe poarta opusă, socotii că ar fi mai chibzuit să mă opresc în piața orașului și să poruncesc să se sune acolo adunarea. Mă oprii, așadar, dar mare-mi fu uimirea văzând că lângă mine nu-i nici urmă de trompet sau de husar. „Au năvălit ei oare în alte uliți? Sau ce s-o fi întâmplat?” mă gândii eu.

După părerea mea, husarii trebuiau să fie prin apropiere și aveau să mă ajungă curând. În așteptarea lor îmi mânai istovitul bidiviu lituanian spre o fântână din piață, cu gândul să-l adap. Calul, niciuna, nici două, începu să bea fără măsură, cu o sete năprasnică, de nepotolit. Până aici, nimic neobișnuit. Dar când mă întorsei să mă uit după oamenii mei, ce credeți, domnilor, că am văzut? Toată partea de dinapoi a bietului dobitoc de la mijloc, cu crupă

cu tot, dispăruse. Parcă ar fi fost tăiată cu cuțitul. De aceea apa i se scurgea prin spate așa cum intra, fără a-i folosi bietului cal, fără să-l învioneze câtuși de puțin.

Nu-mi puteam lămuri în niciun chip întâmplare asta, când văzui venind în goană ordonanța mea. Sub o ploaie de urări drăgăstoase, dar și de înjurături spurcate, el îmi aduse la cunoștință următoarele: Când am pătruns în cetate, în plină învălmășeală cu inamicul, s-au lăsat deodată gratiile de la poarta de intrare, retezând partea de dinapoi a calului meu. La început cică făcuse prăpăd, zvârlind neîncetat din picioare și lovind dușmanii ce se îngrămădeau în neștire la poartă; după aceea o pornise victorios spre pășunea din apropiere, unde de bună seamă l-aș mai putea găsi și acum. Fără să zăbovesc o clipă măcar, am făcut cale întoarsă, într-un iureș nebun, galopând pe jumătate de cal care îmi mai rămăsese, am pornit spre pășunea unde, spre marea mea bucurie, am găsit cealaltă jumătate a bidiviului. Și fiindcă aveam dovezi neîndoielnice că amândouă jumătăți ale calului meu mai erau în viață, am trimis după potcovar. Acesta, fără să stea prea mult pe gânduri, a înădit cele două jumătăți una de alta, cu mlădițe de laur, pe care tocmai le avea la îndemână. Rana s-a prins cum nu se poate mai bine, întâmplându-se totodată și un lucru care numai atât de glorios i s-ar fi putut întâmpla. Mlădițele au dat rădăcini în trupul său, au crescut și au boltit un frunziș deasupra-mi. Astfel am putut mai apoi să fac nenumărate raiduri vitejești la umbra laurilor mei, care se găseau a fi totodată și laurii calului meu.

Să vă povestesc acum, doar așa, în treacăt, și altă năzdrăvănie din vremea aceleiași lupte.

Lovisem inamicul atât de puternic, de îndelung și de neobosit, încât fără să vreau, brațul meu nu s-a mai putut opri din rotirile lovirii, chiar și după ce inamicul a fost împrăștiat de mult, și pentru ca să nu mă ating pe mine însumi, sau, fără ca oamenii mei să fie vinovați ceva, să nu-i lovesc pe cei care s-ar fi apropiat prea mult, am fost nevoit să-mi înfășor brațul și să-l țin legat așa opt zile, de

parcă l-aș fi avut retezat de la cot.

<titlu> Călătorie pe o ghiulea.

O Călătorie în lună și alte povestiri minunate </titlu>

Domnii mei, pe un om care s-a încumetat să încalece un bidiviu ea lituanianul meu, puteți să-l credeți că a fost în stare să facă și altfel de minunății și de Isprăvi în ale călăriei, minunății și isprăvi care, povestite de alții, vi s-ar părea poate basme. Așa, de pildă, tocmai asediam nu știu care oraș și mareșalul ar fi vrut cu tot dinadinsul să aibă informații demne de crezare despre cele ce se petreceau în cetate. Era nespus de greu, ba, la drept - vorbind, aproape cu neputință de pătruns printre toate avangărzile, străjile și meterezele. Și nici nu era chip de găsit un om atât de dibaci, încât să poată duce la bun sfârșit o asemenea încercarea înflăcărat poate prea, mult de dorința de a-mi îndeplini datoria, mă postat în grabă lângă unul dintre cele mai mari turnuri ale noastre, care tocmai trăgeau înspre cetate, și țâșt! sării deodată pe ghiulea, cu gândul de a mă lăsa purtat până dincolo de ziduri. Dar după ce făcui jumătate din drum prin aer călare pe ghiulea, îmi trecură tot felul de socoteli prin minte, care de care mai de seamă.

„Hm! - îmi zisei în sinea mea - de intrat, intri tu în cetate, dar cum ai să ieși de acolo? Și ce are să se întâmple cu tine? Se va vedea îndată că ești spion și te vor atârna de cea mai apropiată spânzurătoare”. Și trebuie să vă spun că n-aveam niciun chef de o asemenea cinstire.

După aceste socoteli și altele de același fel, mă hotărâi pe loc. Și folosind fericitul prilej că la e îți va pași de mine zbură o ghiulea trasă din cetate înspre tabăra noastră, sării de pe ghiuleaua mea pe cealaltă și sosii la ai noștri, ce e drept cu misiunea neîndeplinită, dar întreg și nevătămat.

Și la fel cum eu însumi saream cu ușurință și fără a sta mult pe gânduri, tot așa era și calul meu. Când îl călăream, nu ne puteau împiedica nici zidurile și nici șanțurile ca s-o luăm întotdeauna pe drumul cel mai scurt. Odată urmăream un iepure care tăiase câmpia și trecea tocmai cu o săritură de partea cealaltă a șoselei, în aceeași

clipă, o caretă cu două preafrumoase doamne trecu pe acolo, punându-se între mine și iepure. Bidiviul meu țâșni – fără a se lovi măcar – atât de iute prin mijlocul caretei, care avea amândouă ferestrele deschise, încât abia dacă am avut vreme să-mi scot pălăria și să cer respectuos iertare celor două doamne pentru îndrăzneala noastră.

Altă dată am vrut să trec peste o băltoacă. La început nu mi s-a părut atât de lată pe cât mi-am dat seama că e când am ajuns la mijlocul săriturii. Plutind prin aer, făcui cale întoarsă cu gândul să-mi iau avânt mai mare de astă dată. Totuși și a doua săritură a fost prea scurtă, așa că mă afundai până în gât în noroi, nu departe de celălalt mal. Mai mult ca sigur că m-aș fi prăpădit de n-ar fi fost brațul meu vânjos, care m-a scăpat trăgându-mă de ciuf și scoțând odată cu mine și calul pe care-l țineam strâns între genunchi.

Dar cu toată vitejia și înțelepciunea mea, cu toată iuțeala, dibăcia și puterea calului meu, nu mi-a mers întotdeauna după pofta inimii în războiul împotriva turcilor. Ba, am avut odată nenorocul ca, fiind copleșit de numărul lor mare, să fiu făcut prizonier de război. Iar mai pe urmă am fost vândut ca rob, ceea ce a fost și mai rău, deși la turci era un lucru obișnuit.

În această stare de umilință treaba ce mi s-a dat de făcut nu era atât de grea și de amară, pe cât de ciudată și de neplăcută. Trebuia să scot în fiecare dimineață la pășune albinele sultanului, să stau să le păzesc ziua întreagă, iar seara, să le aduc înapoi, la stupi, într-o seară, băgai de seamă că lipsește o albină. Dar numaidecât zării doi urși care, atrași de miere, se năpustiseră asupra bieteii zburătoare, voind s-o sfâșie. Și pentru că în afară de securea de argint, pe care o purtau toți grădinarii și plugarii sultanului, nu aveam altă armă la mine, zvârlii securea după cei doi tâlhari, ca să-i pun pe fugă. Și, așa, eliberai sârmana albină. Dar din nefericire zvârlisem securea cu atâta putere, încât ea zbură în sus și nu încetă să urce până nu ajunse în lună. Cum s-o iau de acolo? Unde să găsesc pe pământ o scară cu ajutorul căreia să-mi

re-dobândesc securea? Noroc că îmi adusei aminte tocmai că bobul turcesc crește grozav de repede și atinge înălțimi uimitoare. Sădii îndată un astfel de bob, care cresc, într-adevăr, până ce își prinse cârceii de unul din coarnele lunii. Atunci începui să mă cațăr nestingherit spre lună, și ajunsei teafăr sus. Dar n-a fost deloc ușor să-mi găsesc securea de argint, acolo unde toate lucrurile strălucesc ca argintul, în cele din urmă o găsii într-o grămadă de uruială și păiș. Când s-o pornesc înapoi spre pământ, ce-mi văd ochii? Dogoarea soarelui uscase în răstimp bobul și mi-era cu neputință să mai cobor pe el. Ce era de făcut? îmi împletii o funie, cât putui mai lungă, din păiș, o legai de unul din coarnele lunii și pornii pe ea în jos, Cu dreapta mă țineam agățat de funie, iar cu stânga mânuiam securea. După ce alunecam o bucată, retezam funia rămasă deasupra mea și-o înnădeam la capătul de jos. În felul acesta izbutii să cobor frumușel la pământ. Tot tăind și înnădind funia, o întinsei cât putui mai bine, așa fel că ea mă scoase în cele din urmă deasupra moșiei sultanului.

Mă aflu încă la vreo câteva mile deasupra pământului, sus, printre nori, când funia se rupse deodată și eu mă prăbușii cu atâta iuțeală, încât îmi pierdii cunoștința. Căzând de la o înălțime atât de mare, trupul meu făcuse o groapă în pământ, adâncă de cel puțin nouă stânjeni. În cele din urmă, îmi revenii în simțiri, Nu era însă chip de ieșit din groapă. Dar ce nu face omul la vreme de nevoie?! Îmi săpai cu unghiile, care erau destul de mari, un fel de scară și ajunsei astfel cu bine la lumina zilei.

Cu mintea coaptă de pe urma grelelor mele încercări, mă pornii cu mai multă chibzuință să stârpesc urșii care se dădeau bucuroși la albinele și la stupii mei. Pentru asta unsei mai întâi cu miere oiștea unui car. Apoi, când se coborî noaptea, mă pitii ceva mai departe, într-o ascunzătoare. Și cum mă gândisem, așa se și întâmplă. O namilă de urs, momită de parfumul mierii, sosi și se porni pe lângă prăjina oiștii, începând de la vârful. O linse și iar o linse cu atâta lăcomie, încât prăjina îi intra în gâtlee, în stomac, în burtă și-i ieși prin partea cealaltă. După ce

ursul, lingând atât de cuminte mierea, s-a înfipt în prăjină, am trecut prin gaura din față a oiștii un țăruș lung. În felul acesta i-am tăiat lacomei dihanii orice putință de a scăpa și l-am lăsat așa până a doua zi. Văzând această pozna, sultanul, care tocmai se plimba pe acolo, fu cât pe ce să se prăpădească de râs.

Peste câțva vreme, rușii au încheiat pace cu turcii, iar eu, împreună cu alții, am fost predat la St. Petersburg, ca prizonier de război. M-am pregătit așadar de plecare și am părăsit Rusia tocmai pe vremea marelui complot, cam acum patruzeci de ani, când împăratul, pe care îl mai alăpta doica sa, a fost trimis în Siberia împreună cu mama și cu tatăl său, cu ducele de Braunschweig, cu feldmareșalul von Munnich și cu mulți alții. În anul acela, iarna a fost atât de înspăimântătoare și de grea în întreaga Europă, încât nici vorbă că soarele a prins niscai degerături de pe urma căroră boalește încă până în ziua de azi. Iar eu, la drumul de întoarcere în țară, am tras mult mai multe necazuri decât atunci când am pornit înspre Rusia.

De vreme ce bidiviul lituanian îmi rămăsese în Turcia, am fost nevoit să călătoresc cu poștalionul. Și ajungând pe un drum care între două șiruri de mărăcini înalți, îi adusei aminte surugiului că s-ar cuveni să sune din cornul său, ca nu cumva pe drumul ăsta îngust să ne pomenim față în față cu vreo altă căruță. Omul luă cornul și suflă din răspuțeri, dar toată truda lui se dovedi zadarnică. Nu se auzi niciun sunet, ceea ce era nu numai de neînțeles, dar și primejdios, fiindcă după puțin timp ne-a tăiat drumul o trăsură, care venea din partea opusă și din pricina căreia trecerea devenise cu neputință, iată-mă atunci, sărind din poștalion, și deshămând caii. Luai apoi în cârcă trăsura cu cele patru roți ale ei și cu toate bagajele și sării cu ea pe deasupra mărăcinilor, cam la vreo nouă picioare, tocmai pe câmpul de alături. Vă închipuiți că o asemenea faptă nu era chiar un fleac, având în vedere greutatea trăsuri. Mai făcui o săritură și ajunsei din nou pe drum, dincolo de trăsura străină.

Apoi alergai înapoi, la cai, și luându-i la subsuoară, unul îndreaptă și celălalt în stânga, îi dusei, după cum am arătat mai înainte, făcând cele două sărituri, până la locul cuvenit. Pusei apoi să-i înhame la poștalion și sfârșii drumul cu bine, trăgând la un han.

Ar mai fi trebuit să adaug că unul dintre cai, un mânzoc ce nu împlinise încă patru ani, dar era tare năvălaș, a încercat să-și facă de cap. La a doua săritură pe care o făceam pe deasupra măcăcinilor, mânzocul porni să sforăie și să zvârle din picioare, de era p-aci să-mi aducă mari neajunsuri. Dar l-am împiedicat pe dată, vârandu-i amândouă picioarele de dindărăt în buzunarele hainei. La han ne mai veni-ram puțin în fire după întâmplarea asta. Surugiul își atârna cornul într-un cui, lângă vatră, iar eu mă așezai în fața lui.

Când, ce credeți, domnilor, că ni s-a întâmplat? se auzi deodată: Tu-tu! Tu-tu! Am holbat ochii de uimire, dar am găsit și pricina pentru care surugiul nu putuse să sune pe drum. Sunetele înghețaseră în corn, și acum, spre marea cinste a surugiului, pe măsură ce se dezghețau, răsunau limpezi și frumoase. Și, așa, minunatul corn ne-a desfătat vreme îndelungată cu cele mai strașnice melodii, fără ca măcar să fie pus la gură. Astfel am ascultat marșul prusac: Fără dragoste, nici vin } CM ieșirăm la 'nălbit, Aseară a venit vărul Michel și alte bucăți, ba chiar și cântecul de seară: Codrii se odihnesc acum. Și cu asta luă sfârșit pățania cu dezghețul și odată cu ea și povestirea călătoriei mele în Rusia.

Mulți călători sunt uneori porniți că dea drept adevărate o sumedenie de lucruri care, dacă sunt cercetate cu de-amănuntul, se dovedesc a fi scornite. De aceea nu e de mirare că cititorii sau ascultătorii sunt oarecum înclinați să nu prea le dea crezare. Cu toate astea, dacă aici de față se găsesc unii care să pună la îndoială adevărul spuselor mele, trebuie să-i deplâng din toată inima pentru necredința lor și să-i rog să plece mai înainte de a-mi începe povestirea isprăvilor de pe mare, care sunt și mai minunate, dar tot atât de adevărate ca și

cele povestite până acum.

<titlu> Prima aventură pe mare

Cea dintâi călătorie pe care am întreprins-o în viața mea, cu mult înainte de aceea din Rusia, despre care v-am povestit atâtea minunății, a fost o călătorie pe mare, încă de pe vremea când mă sfădeam cu găștele – cum îi plăcea să mă ia peste picior unchiul meu, colonelul de husari (avea cea mai neagră barbă din câte am văzut vreodată), fiindcă nu știa bine dacă puful ce-mi creștea pe bărbie era puf de boboc sau tuleie de barbă – singurul meu dor și singura mea năzuință era să călătoresc.

Fiindcă și tatăl meu își petrecuse o bună bucată de vreme din anii tinereții călătorind și-i plăcea adesea, în lungile seri de iarnă, să ne spună povestea adevărată și neînflorită a aventurilor sale – din care, până la urmă, vă voi povesti poate și eu o parte spre bucuria domniilor voastre – pe bună dreptate se zice că înclinarea mea spre călătorii a fost și înăscută, și dobândită. Dar pe atunci încercam degeaba să mă agăț de orice împrejurare, mai mult sau mai puțin prielnică, încercam degeaba să cerșesc sau să smulg prin încăpățănare puțința de a-mi potoli nestinsa mea sete de a vedea lumea. Totul zadarnic!

Chiar dacă uneori izbuteam să-l biruiesc oarecum pe tatăl meu, săreau îndată mama și mătușă-mea, cu o împotrivire” și mai cruntă. Astfel, în câteva clipe pierdeam ceea ce câștigasem prin atacurile mele îndelung ticluite. În cele din urmă, s-a întâmplat însă că a venit pe la noi o rudă din partea mamei, care m-a îndrăgit mult de tot. Îmi spunea adeseori că sunt un flăcău chipeș și vioi și că va face tot ce-i va sta în puțință să mă ajute la îndeplinirea dorinței mele cele mai arzătoare. Darul lui de a vorbi a avut mai multă putere decât stăruințele mele. Și după multe intervenții și contra-intervenții, protestări și capitulări, s-a hotărât în cele din urmă, spre negrăita mea bucurie, că-l voi întovărăși într-o călătorie în Ceylon, unde unchiul meu fusese multă vreme guvernator.

Așadar, am întins pânzele, pornind de la Amsterdam cu deosebit de importante însărcinări din partea



preaînălților dregători ai statelor Olandei, Dar în afara unei amarnice tur-tuni, călătoria noastră n-a mai întâmpinat nimic neobișnuit. Despre furtuna asta însă și mai cu seamă despre urmările ei, trebuie să spun câteva cuvinte. Uraganul s-a stârnit pe când ne aflam în fața unei insule unde ancorasem ca să ne înprospătăm provizia de lemne și de apă. Și a băntuit cu atâta putere, încât a smuls din pământ, cu rădăcină cu tot, și a împrăștiat prin văzduh o mulțime de copaci nemaipomenit de groși și de înalți. Cu toate că mulți dintre copacii aceia cântăreau câteva sute de chintale, nu le-ai fi dat nici în ruptul capului o asemenea greutate, fiindcă pluteau la o neînchipuită înălțime, la cel puțin cinci mile deasupra pământului, din care pricină abia dacă păreau ceva mai mari decât niște fulgi, care ar fi zburat prin aer.

Apoi, de cum s-a potolit furtuna, copacii au căzut cu vârful în sus, fiecare la locul său, prinzând de îndată și rădăcini, astfel că n-a mai rămas nici urmă din prăpădul de mai înainte. Doar cel mai uriaș dintre copaci s-a abătut de la regula asta. Când a fost smuls din pământ, de furia neașteptată a furtunii, în frunzișul lui tocmai se urcase un om cu soția sa, dorind să culeagă castraveți (fiindcă pe meleagurile acelea ale lumii minunatul rod care poartă numele de castravete crește pe copaci). Porniți în călătoria aeriană, ei au stat cuminți ca berbecul lui Blanchard\*, dar datorită greutății lor copacul s-a abătut puțin de la poziția lui inițiată și a coborât la pământ orizontal. Prealuminatul cațic\*\* al insulei își părăsise și el locuința în timpul furtunii ca și ceilalți băștinași, de teamă să nu fie îngropat sub dărâmături, și trecea tocmai prin grădină, îndreptându-se spre casă, când copacul se prăbuși cu vuiet și, din fericire, îl lăsă mort pe loc.

Am spus „din fericire”?

<nota 1>\* N.F. Blanchard - vestit aeronaut, care încă din copilărie a fost urmărit de gândul său cel mai drag, zborul. La 4 martie 1784 a făcut la Paris o primă încercare, cu un balon cu gaz, dar nu s-a ales decât cu glume și ironii. El însă nu s-a lăsat descurajat și, la 7 iunie 1785, a zburat

în balon de la Dover la Calai, atingându-și ținta, în călătoriile lui avea obiceiul să ia cu el un berbec. Tot el a folosit cel dintâi parașuta, a cărei invenție o revendică (vezi a patra aventură pe mare); în realitate, ea se datorează fraților Montgolfier. Blanchard a murit în 1809, după ce a realizat cu bine 66 de zboruri. După moartea lui, soția sa și-a făcut din zbor o profesiune și și-a găsit moartea în al 67-lea zbor al ei, la Paris, când balonul a luat foc de la artificii pe care ea le aprinsese sus, în văzduh (N.R.).</nota 1>

<nota 2>\*\* Cațic - șef, căpetenie, rege, la băștinașii de pe insule. (n.t.).</nota 2>

Da, da, din fericire, domnilor, fiindcă - fie-mi îngăduit să v-o spuneaticul acesta era cel mai dezgustător tiran. Iar locuitorii insulei, ba chiar și favoriții și nevestele lui, erau cele mai nefericite ființe de pe fața pământului. În hambarele caticului putrezeau bucatele, în timp ce supușii, de la care le luase prin samavolnicie, crăpau de foame.

Insula n-avea de ce să se teamă de dușmani din afară. Și, cu toate astea, cațicul ținea morțiș să facă adevărați eroi din toți flăcăii supușilor săi, pentru care motiv el îi bătea de-i snopea, cu propria lui mână.

Iar din când în când îi vindea pe capete acelor regi, din vecinătate, care dădeau mai mult. Și asta numai pentru a-și adăuga noi milioane de scoici la milioanele pe care le moștenise de la taică-său. După câte ni s-au povestit, cațicul se alesese cu asemenea obiceiuri în urma unei călătorii pe care o făcuse în nord. Afirmația aceasta, oricât de mare ne-ar fi fost patriotismul, nu o puteam respinge, deoarece pentru insularii aceia o călătorie în nord poate să însemne tot atât de bine o călătorie în Insulele Canare, ca și o raită până în Groenlanda. Iar o lămurire mai precisă ne-am ferit să cerem din mai multe motive.

Drept recunoștință pentru marile servicii aduse prin uciderea tiranului de către perechea ce culegea castraveți, deși lucrurile se datorau unei întâmplări, concetățenii îi chemară pe cei doi soți să se urce pe tronul vacant. Iar ei, fiind oameni de ispravă, au ajuns în timpul călătoriei lor

aeriere atât de aproape de marea lumină a lunii, încât le-a sporit și lumina ochilor, la care li s-a adăugat și o părticică din lumina inimii. De aceea au cârmuit cu atâta vrednicie, încât – după cum am aflat mai târziu – nimeni nu mai mușca din castraveți fără să spună; Dumnezeu să-l țină pe cațic!

După ce ne-am mai dres pe ici pe colo corabia, care suferise destule stricăciuni în timpul furtunii, ne-am luat rămas-bun de la noul monarh și de la soția lui și am pornit mânați de un vânt prielnic; după șase săptămâni de călătorie am ajuns cu bine la Ceylon.

Să fi tot trecut patrusprezece zile de la sosirea noastră acolo, când iată că fiul cel mai vârstnic al guvernatorului mă pofti să merg cu el la vânătoare, lucru pe care l-am primit bucuros. Prietenul meu, un flăcău înalt și zdravăn, era obișnuit cu zăpușeala din partea locului. Eu însă, după puțină vreme, și fără să fi făcut cine știe ce efort, eram atât de ostenit, încât după ce am ajuns în pădure, am rămas cu mult în urma lui.

Tocmai voiam să stau și să mă odihnesc pe malul unei ape repezi la care mă tot uitam cu jind de câțva vreme, când auzii deodată un zgomot venind dinspre potecă. Privii în urmă și rămăsei aproape încremenit de spaimă văzând, la o mică depărtare, o namilă de leu care se îndrepta spre mine. Și namila îmi dădea să înțeleg, fără putință de îndoială, că ar binevoi să prânzească, cu sau fără voia mea, din bietul meu trup. În pușcă n-aveam decât alice pentru iepuri, iar primejdia în care mă aflam cât și tulburarea mea nu-mi dădeau răgaz să chibzuiesc mai mult. De aceea mă hotărâi totuși, să trag în fiară, nădăjduind că o voi speria sau poate chiar răni. Dar fiindcă din pricina spaimei am tras mai înainte ca leul să-mi cadă în bătaia puștii, n-am izbutit decât să-l înfurii, și namila s-a năpustit cu toată turbarea asupra mea. Mai mult din instinct decât din faptă cugetată, am încercat atunci ceea ce părea cu neputință: să scap prin fugă. M-am întors și – credeți-mă că simt cum mă năpădesc florii numai când îmi aduc aminte – am văzut numai la câțiva pași de mine o dihanie de crocodil care își

deschise fălcile, gata să mă înghită.

Gândiți-vă numai, domnilor, în ce groaznică împrejurare mă aflu! În spate - leul; în față - crocodilul; la stânga - un torent rapid; iar la dreapta - o prăpastie în care, după cum am aflat mai pe urmă, își făceau veacul cei mai veninoși șerpi!

Buimăcit - lucru pe care cred că nu i l-ați fi luat în nume de rău nici lui Hercule, dacă ar fi fost în locul meu - am căzut la pământ. Un singur gând mă stăpânea în așteptarea aceea plină de groază: voi simți oare întâi colții și fălcile fiarei turbate sau voi nimeri în gâtteleul crocodilului? Dar, după câteva clipe, am auzit un zgomot puternic și foarte ciudat. Abia atunci am îndrăznit să ridic puțin capul și să mă uit în jurul meu. Ce credeți că mi-a fost dat să văd? Spre neașteptată mea bucurie, constatai că leul, din pricina avântului plin de înflăcărare cu care se repezise asupra-mi, în clipa în care m-am prăbușit, a sărit peste mine, nimerind drept în gura crocodilului. Și astfel (leul având capul prins în gâtteleul crocodilului) ambele animale se luptau acum din răspuț să se desprindă unul de celălalt. Sării la timp și apucând cuțitul de vânatoare retezai dintr-o lovitură capul leului; astfel că trupul îi rămase, zvâcnind, la picioarele mele. Apoi îi înfundai și mai adânc capul, cu patul puștii, în gâtița crocodilului, care își găsi și el un groaznic sfârșit, înăbușindu-se.

După ce mi-am desăvârșit izbânda asupra celor doi înfricoșători dușmani, sosi și prietenul meu, îngrijorat de faptul că rămăsesem în urmă. După ce ne-am felicitat unul pe celălalt, am măsurat crocodilul, care avea nici mai mult nici mai puțin de patruzeci de picioare franțuzești și șapte toli.

Când află nemaipomenita mea aventură, guvernatorul trimise o căruță și câțiva oameni să aducă leșurile fiarelor. Pielea leului am dat-o unui blănar din partea locului, să-mi facă din ea niște pungă de tutun, din care am dăruit câteva cunoscuților mei din Ceylon. Celelalte, la întoarcerea mea în Olanda, le-am dat în dar primarilor care au ținut să-mi dăruiască în schimb câte o

mie de ducați, pe care numai după multă bătaie de cap am izbutit să-i refuz.

Crocodilul a fost împăiat, după cum e obiceiul. Acum el e una din cele mai mari minunății ale Muzeului din Amsterdam, iar ghidul muzeului spune tuturor celor pe care îi conduce întreaga lui poveste. Firește că mai face și unele înflorituri, care dăunează adevărului și verosimilului.

Așa, de pildă, are obiceiul să spună că leul a străbătut dintr-o săritură tot crocodilul și tocmai când era să o șteargă pe ușa din dos, monsieur, baronul cel vestit în lumea întreagă (după cum îi place lui să mă numească), i-ar fi retezat capul în clipa când încerca să iasă din crocodil. Iar odată cu capul leului, baronul ar fi retezat și coada crocodilului, pe o lungime cam de trei picioare. Dar crocodilul – după câte spune afurisitul de ghid – n-a rămas nepăsător față de pierderea cozii sale. Aprig cum era, s-a întors, și smulgând din mâna baronului cuțitul de vânatoare, l-a înghițit cât ai zice pește. Cuțitul, pătrunzând cu putere trupul crocodilului, i-a tăiat inima în două și l-a lăsat mort pe loc.

Cred că nu trebuie să vă mai spun, domnii mei, cât îmi e de neplăcută îndrăzneala acestui ticălos. În veacul nostru pus pe îndoială, ascultând asemenea minciuni bătătoare la ochi, oamenii care nu mă cunosc vor fi înclinați să nu mai dea crezare nici faptelor reale cuprinse în isprăvile mele cele adevărate. Și vă puteți da lesne seama că un asemenea lucru jignește în cel mai înalt grad cinstea unui cavaler și îl mâhnește adânc.

<titlu> A doua aventură pe mare

În anul 1776 m-am imbarcat la Ports-mouth, pentru a pleca în America de Nord, pe un vas de război englez, de primă clasă, cu o sută de tunuri și o mie patru sute de oameni.

V-aș putea povesti tot felul de isprăvi pe care le-am săvârșit în Anglia, dar le păstrez pentru un alt prilej, în treacăt, am să vă spun însă o întâmplare, oarecum mai hazlie decât celelalte; am avut plăcerea să-l văd pe rege trecând spre parlament, în trăsura de gală și însoțit de un

alai numeros. Pe capra trăsorii regate şedea, cu multă gravitate, un vizitiu cu o barbă nemaipomenit de mare, în care era dusă din foarfeci stema englezească. Vizitiul plesnea din bici şi îl încolăcea scriind în aerca să zic aşa-pe cât de limpede, tot pe atât de artistic pe „Georg Rex”.

Cât despre călătoria noastră pe mare, în decursul ei nu s-a întâmplat nimic deosebit până ce am ajuns cam la trei sute de mile depărtare de fluviul St. Laurence. Aici corabia s-a izbit cu o putere uimitoare de ceva care părea a fi o stâncă. Şi totuşi când am aruncat sonda, n-am dat de fund nici la cinci sute de stânjeni. Dar ceea ce a făcut ca întâmplarea aceasta să ne minuneze şi să ne pară aproape de neînţeles a fost faptul că ne-am pierdut şi cârma, bompresul s-a frânt în două, iar catargele au plesnit în aşchii, de sus până jos, două dintre ele spulberându-se peste bord. Un biet marinăr, care tocmai se urcase pe catarg ca să strângă vela cea mare, a zburat, înainte de a cădea în valuri, la cel puţin trei mile depărtare de corabie. Totuşi, a avut norocul să scape cu zile, agăţându-se pe când zbura prin văzduh, de coada unui călifar. Astfel că nu numai că şi-a încetinit căderea în apă, ba încă a mai avut şi prilejul ca, cocoţat pe spatele păsării – mai exact, între gât şi aripi – să înoate până ce a fost cules la bord. Ca să înţelegeţi şi mai bine cât de puternică a fost ciocnirea vasului nostru, am să mai adaug că toţi cei care ne aflam între punţi ne-am pomenit zvârliţi cu capul de tavan. Mie, unuia, mi s-a înfundat atunci capul până în stomac, şi au trebuit să treacă luni de zile până să-şi revină la locul lui. Mai eram cuprinşi de uimire şi buimăciţi cu toţii, când văzurăm deodată o balenă uriaşă care ieşise să se încălzească la soare şi adormise pe apă. Iată pricina acestei întâmplări neplăcute! tar dihania asta s-a arătat atât de cătrănită pentru faptul că vasul nostru îi tulburase somnul, încât nu s-a mulţumit numai să ne dărâme cu o singură lovitură de coadă galeria şi o parte din puntea de sus, dar ne-a desfăcut şi ancora principală, care de obicei e înfăşurată pe arborele cârmii. Ba încă, apucând ancora în dinţi, a târât vasul după ea pe o distanţă de cel puţin 60 de

mile, cu o iuțeală de 6 mile pe oră.

Și Dumnezeu știe până unde ne-ar fi târât vasul, dacă nu s-ar fi rupt parâma ancorei, balena pierzând în felul acesta corabia, iar noi rămânând fără ancoră. Când, după o vreme, peste vreo șase luni de zile, am făcut iarăși cale întoarsă spre Europa, am recunoscut aceeași balenă la câteva mile depărtare de locul unde o întâlnisem prima dată. Dihania plutea pe apă, moartă, și măsura - ca să nu mint - cel puțin o jumătate de milă lungime. Dar fiindcă dintr-o astfel de namilă nu puteam lua decât mai nimica toată pe bord, lăsarăm bărcile în apă și, după multă trudă, am izbutit să-i retezăm capul. Acolo, într-o măsea găunoasă pe care o avea în falca stângă, am găsit, spre marea noastră bucurie, nu numai ancora pierdută, ci și peste 40 de stânjeni de parâma. Aceasta a fost singura întâmplare mai de seamă care s-a petrecut în călătoria spre America.

Dar, ia stați puțin! Era cât p-aci să uit un anumit amănunt care mi-a dat de furcă pe atunci. Prima dată, pe când balena fugea cu corabia noastră după ea, vasul a început să ia apă. Apa năvălea atât de cumplit, încât, cu toate pompele, în cel mult o jumătate de oră ne-am fi scufundat. Spre norocul nostru, eu am descoperit năpasta: o spărtură mare, cu o lățime de aproape un picior.

Am încercat în fel și chip s-o astup, dar munca mi-a fost zadarnică, în cele din urmă am scăpat de la pieire și frumoasa corabie și numerosul ei echipaj, fiindcă mi-a trecut prin minte o idee cum nu se poate mai fericită. Deși era atât de mare spărtura, am putut s-o astup cu dosul, fără să-mi scot pantalonii. Și așa fi putut s-o astup, chiar dacă ar fi fost cu mult mai mare. Căci nu trebuie să vă mirați, domnii mei, când vă voi spune că mă trag - după mamă și după tată - din olandezi; ba, ca să vă spun totul, chiar din westfalieni!

Cât timp am stat pe spărtură, am simțit doar o răcoreală ușoară. Iar de răcoreala aceea m-a scăpat, curând, tâmplarul.

<titlu> A treia aventură pe mare

Odată, era cât p-aci să-mi găsesc pierzania în Marea Mediterană. Asta s-a întâmplat într-o după-amiază de vară. Tocmai mă scăldam în marea aceasta atât de plăcută, pe lângă Marsilia, când văzui repezindu-se înspre mine, cu mare iuteală, un pește uriaș, care își căscase gura ca să mă înghită. N-aveam mult timp de pierdut, iar ca să scap mi-era cu neputință. De aceea m-am ghemuit, cât am putut mai tare, aducându-mi genunchii la gură și cuprinzându-i cu brațele. Astfel, făcut ghem, am alunecat printre fâlcile peștelui până în stomac. Aci - după cum își poate oricine lesne închipui - am stat un timp într-o beznă deplină, în schimb, căldura era destul de plăcută. Din când în când, îi dădeam peștelui dureri de stomac, care ar fi fost bucuros să scape de mine; fiindcă aveam loc destul, îi făceam tot felul de pocinoguri, sărind, jucând și țopăind.

Se părea că nimic nu mânia mai mult dihania ca loviturile puternice pe care i le dădeam cu picioarele, de câte ori încercam să dansez un anumit dans scoțian. Atunci peștele urla înfiorător și se zvârlea afară din apă, repezindu-și o jumătate din trup drept în sus. Într-o asemenea stare l-au văzut niște oameni de pe o corabie de comerț italiană, care tocmai trecea pe acolo, și, în câteva clipe, l-au răpus cu cângile.

După ce l-au tras la bord, i-am auzit sfătuindu-se cum să-l taie mai bine, pentru a scoate din el cât mai multă untură de pește. Pentru că pricepeam italienește, m-a cuprins o spaimă grozavă; nu cumva să mă atingă și pe mine. cu cuțitul lor, atunci când vor dori să spintece peștele! De aceea m-am așezat cât am putut mai spre mijlocul stomacului, unde ar fi putut încăpea mai mult de o duzină de oameni. Stăteam acolo fiindcă îmi făcusem socoteala că au să înceapă să taie peștele ori de ia cap, ori de la coadă. Frica mi-a pierit însă curând, când au început să-i spintece burta. Cum văzui mijind o rază de lumină, strigai din toate puterile că mi-ar fi tare plăcut să dau ochii cu domniile lor și că tare mi-aș dori să fiu eliberat dintr-un loc în care era cât p-aci să mă înăbuș.

Mi se pare cu neputință a vă spune cât de viu s-a



zugrăvit mirarea pe chipurile tuturor celor de față, când au auzit glas omenesc venind din pântecul dihaniei. Și firește că uimirea lor a crescut încă pe atâta când au văzut un om, gol-goluț, ieșind de acolo. Pe scurt, domnii mei, le-am povestit întreaga întâmplare așa cum v-am povestit-o și domniilor voastre, iar mirarea lor n-a cunoscut margini.

După ce am îmbucat câte ceva, m-am zvârlit iar în mare, ca să mă curăț. Apoi am pornit înot spre hainele mele, pe care le-am găsit la mal așa cum le lăsasem. După cât am socotit eu, stătusem întemnițat în stomacul dihaniei cam două ceasuri și jumătate.

<titlu> A patra aventură pe mare

Pe vremea când mă găseam în slujba turcilor, mă desfătam adeseori plimbându-mă cu barca pe Mare di Marmora. De acolo se deschide în fața ochilor o minunată priveliște asupra întregului Constantinopol, cu seraiul sultanului cu tot într-o dimineată, pe când admiram frumusețea și limpezimea cerului, văzui plutind prin aer un obiect rotund, cam de mărimea unei bile de biliard” di” care atârna ceva. Pusei atunci mâna pe cea mai bună pușcă a mea de vânătoare, cu țeava cea mai lungă – pușcă fără de care nu ies niciodată și nici fiu plec în călătorii o încărcai cu un glonte și trăsei în obiectul rotund ce plutea prin văzduh. Zadarnic însă Mai trăsei o dată, cu două gloanțe, dar nici de data asta nu făcui nicio ispravă. Abia la a treia împușcătură, cu patru sau cinci gloanțe, izbutii să găuresc într-o parte obiectul acela, doborându-l.

Închipuiți-vă uimirea mea când văzui coborându-se din nori, cam la doi stânjeni depărtare de barca mea, o trăsuriță aurită, agățată de un balon uriaș. Balonul întrecea în mărime orice turlă de biserică. Iar în trăsuriță se aflau un bărbat și o jumătate de oaie, friptă, după cum se părea. De îndată ce-mi trecu prima clipă de uimire, am încercuit, împreună cu oamenii mei, ciudatul grup.

Călătorul din trăsuriță, care părea a fi franțuz (lucru care nu s-a adevărat mai apoi), îi spânzurau din fiecare buzunar câteva perechi de lanțuri de ceasornice, de o mare frumusețe. De lăntugurile acelea erau prinse tot felul

de brelocuri, pe care, din câte mi-am dat seama, erau zugrăviți domni dintre cei mari și doamne. De fiecare chiotoare îi spânzura câte o medalie de aur, valorând cel puțin o sută de ducați, iar pe fiecare deget purta câte un inel de mare preț împodobit cu briliante. Buzunarele călătorului, doldora de pungi cu aur, îl îngreunau, aproape că îl culcau la pământ. „Doamne, Dumnezeule - gândii eu de bună seamă că omul acesta trebuie să fi adus mari beneficii neamului omenesc, de vreme ce domnii cei mari și doamnele, în ciuda înclinărilor cărpănoase atât de obișnuite în zilele noastre, l-au copleșit cu atâtea daruri”.

Dar în urma prăbușirii sale, călătorul a rămas atât de buimac, încât abia de-a mai fost în stare să scoată o vorbă. După un timp oarecare, revenindu-și în fire, el mi-a povestit următoarele:

— Să știți că aerostatul acesta nu e născocit de mine; n-am avut minte și nici pricepere pentru un asemenea lucru, în schimb însă am avut mai multă îndrăzneală decât un îngâmfat de saltimbanc sau de acrobat și m-am urcat în acest aerostat, înălțându-mă în văzduh de câteva ori. Cam acum șapte sau opt zile, am cam pierdut socoteala exactă, m-am înălțat de pe cel mai înalt promontoriu din Cornwall, în Anglia. Mi-am luat cu mine și o oaie, gândind să fac cu ea fel de fel de giumbușlucuri, spre hazul miilor de gură-cască veniți să mă privească. Din nefericire însă, la zece minute după ascensiune, vântul s-a schimbat, și în loc să mă poarte spre Exeter, unde aveam de gând să aterizez, m-a împins departe, deasupra mării, unde am plutit tot timpul la înălțimi nebănuite.

Norocul meu că nu apucasem încă să fac giumbușlucurile cu oaia. Căci în a treia zi a călătoriei mele aeriene, m-a cuprins o foame atât de năprasnică, încât n-am avut încotro și m-am văzut silit să tai bietul dobitoc, și cum tocmai atunci mă găseam la înălțimi neînchipuite, deasupra lumii, iar după o ascensiune de alte șaisprezece ore am ajuns atât de aproape de soare, încât mi-am pârlit sprâncenele, am pus oaia înjunghiată, după ce am jupuit-o, pe acea parte a trăsorii unde bătea soarele mai tare; cu

alte cuvinte, acolo unde balonul nu ținea umbră. În felul acesta, cam în trei sferturi de oră oaia s-a fript, și din friptura ei m-am hrănit toată vremea.

După aceste cuvinte omul a tăcut, părând că se cufundă în contemplarea lucrurilor din jurul său.

Când i-am spus că marea clădire care se înălța în fața noastră e seraiul sultanului din Constantinopol, el păru foarte mirat, deoarece socotea că se găsește cu totul în altă parte.

— Cauza zborului meu îndelungat - adăugase el în cele din urmă - a fost ruperea firului care sluja la deschiderea unei supape a balonului, pe unde se dădea drumul la gaze. Dacă n-ați fi tras asupra balonului și n-ați fi sfâșiat pânza, balonul ar mai fi plutit încă până în ziua de apoi, între cer și pământ, ca Mahomed.

După aceea, dând dovadă de multă mărinimie, el dădu trăsura luntrașului meu, care ținea cârma. Friptura de berbec o aruncă în mare. În ceea ce privește balonul, împușcătura îl sfâșiasse atât de rău, încât nu se aleseră din el decât zdrențe.

<titlu> A cincea aventură pe mare

Acum, domnii mei, fiindcă tot mai avem timp să mai bem o sticlă, vă voi povesti și o altă întâmplare, foarte ciudată, petrecută cu câteva luni înainte de ultima mea întoarcere în Europa.

Sultanul, căruia îi fusese prezentat de către ambasadorii Imperiului Romanic și ai Imperiului Rus, cât și de ambasadorul Franței, m-a folosit, trimițându-mă la Cairo într-o misiune de mare importanță și de așa natură încât va trebui să rămână în vecii vecilor o taină.

Așadar, am pornit pe uscat, cu mare pompă și alai. Pe drum însă, mi s-a ivit prilejul să-mi înmulțesc numărul slujitorilor cu vreo câțiva, dintre cei mai folositori. De-abia mă îndepărtasem cu câteva mile de Constantinopol, când văzui un om mărunț și pipiriu alergând în goana cea mai mare peste câmpii. Omul avea, legate de fiecare picior, greutăți de plumb cam de câte cincizeci de livre fiecare.

Uimit de priveliștea aceasta, îl întrebai:

— Prietene, încotro alergi atât de repede? Și de ce te împovărezi la fugă cu asemenea greutate?

— Acum o jumătate de oră - îmi răspunse el - am plecat de la Viena, unde am fost în slujba unui mare boier, pe care l-am părăsit chiar astăzi. Am de gând să mă duc până la Constantinopol, pentru a-mi căuta un stăpân. Mi-am pus greutatea la picioare, ca să-mi mai potolesc puțin viteza, de care acum nu am nevoie, căci moderata durant\*, cum zicea odinioară profesorul meu.

Mărturisesc că-mi plăcu acest Asahel. Așa că îl întrebai dacă n-ar fi dispus să intre în serviciul meu, iar el îmi răspunse că n-are nimic împotrivă. Apoi am plecat mai departe, străbătând sumedenie de țări și orașe.

Și iată că nu departe de drumul nostru, pe o pajiște frumoasă, dădurăm peste un alt om, care stătea neclintit, părând că doarme. De dormit, însă, nu dormea, că își ținea plecată urechea la pământ, ascultând cu atâta luare-aminte de parcă ar fi dorit să-i audă pe locuitorii iadului celui din afund.

<nota>\* Dicton latin. Sensul este: cei cumpățați o duc mai mult (N.T.).</nota>

— Ce asculți acolo, prietene?

— Ascult așa, ca să-mi treacă vremea, cum crește iarba.

— Și poți s-o a-uzi?

— O, păi asta e o nimica toată!

— Dacă-i așa, te iau în serviciul meu, prietene. Te pomenești că vreodată vom avea ceva de ascultat.

Iar omul meu se ridică și mă urmă.

Și iarăși, nu departe de locul acela, pe o movilă, se afla un vânător, cu pușca la ochi, care trăgea în văzduhul albastru.

— Noroc, noroc, prietene vânător! Dar în ce tragi? Nu văd nimic decât văzduh deșert și albastru.

— O, nu fac decât să-mi încerc pușca asta nouă făcută la Kuchenreuter. Tocmai colo, pe vârful catedralei din Strassbourg, era mai adineauri o vrabie pe care am împușcat-o.

Cine-mi cunoaște patima pentru isprăvite țițașilor și ale vânătorilor, va pricepe lesne de ce nu i-am mai dat drumul minunatului ochitor. Și se înțelege de la sine că n-am cruțat nimic pentru a-l lua în serviciul meu.

Străbătând mai departe mai multe țări și orașe, am ajuns în cele din urmă și pe lângă munții Libanului. Aici, la marginea unei uriașe păduri de cedri, am întâlnit un om bondoc și grosolan care, trăgea de un odgon aruncat pe după întreaga pădure.

— Ce tragi, prietene? îl întrebai eu.

— Trebuie să iau lemne de construcție, și cum mi-am uitat securea acasă, acum caut să mă descurc cum pot.

Și, spunând asta, omul trase și doborî în fața mea, ca și cum ar fi fost un braț de păpuriș, întreaga pădure care se întindea cam pe o milă pătrată. Ce-am făcut e lesne de bănuț. Nu l-aș fi scăpat pe omul ăsta din mâini, chiar dacă aș fi fost silit să dau toată leafa mea de ambasador.

Și cum mergeam noi tot înainte, când am ajuns, în sfârșit, și pe pământul egiptean, s-a stârnit o vijelie atât de mare, încât m-am temut să nu fiu smuls cu trăsură, cu cai, cu alai cu tot, și aruncat în văzduh. La stânga drumului nostru se vedeau înșiruite șapte mori de vânt, ale căror aripi se învârtteau atât de iute în jurul fuselor lor, încât nici vârtelnița celor mai iuți torcătoare nu le-ar fi întrecut. Nu departe de acolo, pe dreapta drumului, sta un om dolofan cam ca Sir John Falstaff, și își astupa nara dreaptă cu degetul arătător. Când a văzut însă ce greutatea întâmpinăm noi și cât de amarnic ținăm din pricina vijeliei, dolofanul a făcut o jumătate de întorsătură spre stânga, a luat poziția de drepti și, înclinându-se ca un mușchetar în fața colonelului său, m-a salutat scoțându-și pălăria, în clipa aceea nu mai simțit nicio adiere de vânt, iar cele șapte mori încremeniră deodată. Mirat de această întâmplare ce mi se părea cu totul nefirească, strigai către blestemăția aceea de om:

— Ia ascultă, ce înseamnă asta? Ai pe dracu în tine sau ești chiar dracu' însuși?

— Să-mi fie cu iertăciune, excelența voastră, am făcut

și eu un pic de vânt pentru stăpânul meu, morarul - îmi răspunse omul. Dar pentru ca să nu spulber cu totul cele șapte mori, am fost nevoit să-mi astup o nară.

„Grozav mai e! gândii eu în sinea mea. Afurisitul ăsta îmi va putea fi de folos cândva, când mă voi întoarce acasă și mi se va tăia răsuflarea tot povestind minunile care mi s-au întâmplat în călătoriile de pe uscat și de pe apă”. Curând după aceea am făcut târgul și vajnicul făuritor de vânt și-a părăsit morile și a pornit cu noi la drum.

Ajunserăm în sfârșit la Cairo. Și după ce mi-am dus sarcinile la îndeplinire, am chibzuit să mă descotorosesc de tot alaiul meu nefolositor, să nu opresc decât pe noile mele ajutoare care îmi puteau fi de folos, și să întreprind călătoria mea de reîntoarcere, ca simplu particular.

Și pentru că vremea era încântătoare, iar vestitul fluviu Nil se înfățișa mai minunat decât s-ar putea descrie, m-am lăsat ispitit să închiriez o luntre și să călătoresc pe apă, până la Alexandria. Lucrurile au mers strună până în ziua a treia a călătoriei. Fără îndoială, domnii mei, că veți fi auzit de mai multe ori despre inundațiile anuale ale Nilului. Așadar, după cum vă spusei, în ziua a treia Nilul începu să crească, să se umfle nestăvilit, iar în ziua următoare, și pe dreapta și pe stânga fluviului, pe o întindere de mai multe mile, fu inundată întreaga țară. În ziua a cincea, după apusul soarelui, luntrea se împiedică pe neașteptate de ceva. Am crezut la început că am dat peste niscai lujeri sau tufărișuri. Dar îndată ce s-a crăpat de ziuă, am văzut că suntem înconjurați din toate părțile de migdali cu roade pârguite, nespus de gustoase. Când am aruncat sonda, ne-am dat seama că plutim la o înălțime de cel puțin șaiszeci de picioare deasupra pământului și că nu ne mai puteam urni nici înainte și nici înapoi. Iar cam pe la ceasurile opt sau nouă, după câte am putut socoti, măsurând înălțimea soarelui, s-a stârnit deodată un vânt care ne-a culcat luntrea cu totul pe o parte. Luând apă, luntrea s-a cufundat și, după cum veți afla îndată, multă vreme nici n-am mai dat cu ochii de ea. Din fericire, am scăpat toți câți eram, adică opt bărbați și doi băiețandri,

agățându-ne de crengile copacilor, care însă ne puteau ține numai pe noi, nu și încărcătura luntrei noastre.

Așa am dus-o vreo trei săptămâni, hrănindu-ne doar cu migdale. De băutură, se înțelege de la sine că nu duceam lipsă, în a douăzeci și două zi a nenorocirii noastre, apa se retrase tot atât de repede pe cât crescuse, iar în a douăzeci și șasea zi puturăm să punem din nou piciorul pe pământ. Cel dintâi lucru pe care l-am zărit atunci a fost luntrea noastră.

Ea se găsea cam la două sute de stânjeni departe de locul unde se scufundase. După ce am uscat la soare toate lucrurile trebuincioase, le-am luat din luntre pe cele de care aveam imediată nevoie și am pornit să găsim iarăși calea pe care o pierduserăm, După socotelile deosebit de exacte pe care le-am făcut, mi-am dat seama că din pricina revărsării ne abătusem cu o sută cincizeci de mile dincolo de zidurile grădinilor și ale altor împrejurimi care se întind de-a lungul fluviului. După un drum de șapte zile am ajuns din nou la Nil, care acum curgea iarăși în albia sa, și am povestit unui bei aventura noastră. Acesta ne-a dat cu toată dragostea tot ce ne-ar trebui și ne-a trimis cu una din propriile lui bărci mai departe. Apoi, după alte șapte zile, am intrat în Alexandria de unde ne-am îmbarcat pentru Constantinopol. La sosire, sultanul ne-a primit cu deosebită bunăvoință.

<titlu> A șasea aventură pe mare

După ce sfârși de povestit călătorii prin Egipt, baronul încercă să se ridice și să meargă la culcare. Dar fiindcă nu voia să-i refuze cu totul pe ascultătorii săi, care-l aclamau și-l copleșeau cu rugăminți, le povesti câte ceva din isprăvile minunaților săi slujitori.

— De la călătoria mea în Egipt - începu el - ajunsesem alfa și omega pentru sultan, înălțimea sa nici că mai putea să trăiască fără mine și mă poftea fără greș la fiecare prânz și cină.

Trebuie să recunosc, domnii mei, că dintre toți mai marii pământului, împăratul turcilor are masa cea mai aleasă. Dar lucrul acesta privește numai mâncarea, iar nu

și băutura, căci, după cum prea bine veți fi știind"? legea lui Mahomed îi oprește pe drept-credincioși să bea vin. Așadar, când te afli la un banchet oficial turcesc, trebuie să-ți muți gândul de la un păhărel de vin bun. Dar ceea ce nu-i îngăduit oficial, se îngăduie, nu arareori, în ascuns, și trecând peste opreliște, sunt mulți turci care știu tot atât de bine cât știe și un popă nemțesc ce gust are un păhărel cu vin. Și așa stăteau lucrurile și cu înălțimea sa otomană.

La mesele oficiale, la care lua parte de obicei și muftiul, nici nu se pomenea măcar de vin. După masă, însă, mai totdeauna îl aștepta pe înălțimea sa o sticlă de preț, într-o cămăruță.

Odată, marele sultan îmi făcu un semn tăinuit, să merg după el în cămăruță. După ce ne-am zăvorât amândoi acolo, el a deschis un dulăpior și, scoțând o sticlă, mi-a zis:

— Ascultă, Münchhausen, eu știu că voi, creștinii, vă pricepeți ce înseamnă un pahar cu vin bun. Iată, mai am aici o singură sticlă cu vin de Tokay. Cred că n-ai băut de când ești ceva mai de soi. Apoi înălțimea sa îmi turnă și mie și siesi și ciocnirăm. Ei, ce zici? Nu-i așa că e pe cinste?

— Vinișorul nu e rău, Înălțimea Voastră, adăuga! eu. Totuși, cu îngăduința înălțimii voastre, trebuie să mărturisesc că la Viena, la răposatul împărat Carol al VI-lea, am băut unul mult mai bun. Pe legea mea! Ehei, dacă Înălțimea Voastră ar gusta numai o dată din acela...

— Prietene Münchhausen, nu-ți pun cuvântul la îndoială, dar este cu neputință să existe un vin de Tokay mai bun ca ăsta. Cândva, un cavaler maghiar mi-a dăruit sticluța pe care o vezi. Și o asemenea dărnicie nu-l cuprindea decât foarte rar, foarte rar.

— Minciuni, înălțimea Voastră! Domnii unguri nu se prea prăpădesc cu darurile. Și e o deosebire, nu glumă, de la un Tokay la altul! Hai să punem rămășag că într-un ceas vă aduc chiar din pivnițele împărătești o sticlă de Tokay care să-l dea cu totul de rușine pe ăsta!

— Münchhausen, mi se pare că bați câmpii!

— Ba nu bat câmpii de fel. Am spus că într-un ceas



aduc din pivnițele împărătești de la Viena o sticlă cu vin de Tokay, care să fie cu totul altceva decât poșirca asta.

— Münchhausen, Münchhausen! Vrei să-ți râzi de mine, și asta nu îngădui. Te știu om cu vorba întreagă și iată, acum, parcă-mi vine să spun că ai început să tai la piroane.

— De credeți așa, înălțimea Voastră, am să o dovedesc. Dacă nu mă voi ține de cuvinteăci sunt dușmanul neîmpăcat al tuturor pălăvrăgelilor să puneți să mi se reteze capul. Oricum, capul meu nu e chiar o nimica toată. Pe ce vă prindeți?

— Bate palma! Îți iau vorba de bună. Dacă sticla de Tokay nu e aici când o fi ceasurile patru, am să mă arăt fără milă, și unde-ți stau picioarele, acolo îți va sta și capul, căci nici pe cel mai bun prieten nu-l las să-și râdă de mine. Însă dacă-ți vei ține cuvântul, după cum ai făgăduit, vei putea ridica din tezaurul meu atât aur, argint, mărgăritare și pietre prețioase cât va fi în stare să ducă omul cel mai puternic.

— S-a făcut! îi răspunsei. Și cerând cerneală și o pană de scris, am ticluit pentru împărăteasa-regină Maria Tereza următorul răvaș: „De bună seamă că Majestatea Voastră, în calitate de moștenitoare universală, ați moștenit și pivnița de la răposatul și în veci slăvitul Domniei Voastre părinte. Să cutez oare a mă ruga prin aducătorul răvașului de față pentru o sticlă cu vin de Tokay, din cele de care am băut ades la prea slăvitul vostru părinte? Dar să fie din cel mai bun, că e vorba de un rămășag! Rămânând prea plecat supus, în orice împrejurare, stăruie mai departe...”

Pentru că trecuseră cinci minute după trei, am dat răvașul, fără să-l mai lipesc, alergătorului meu, care și-a scos greutatea de la picioare și a întins-o de îndată spre Viena. În răstimp, sultanul și cu mine am băut și ceea ce a mai rămas din sticlă, în așteptarea vinului celui mai bun. Bătu trei și un sfert, trei și jumătate, patru fără un sfert și nicio veste de la alergătorul meu. Trebuie să mărturisesc că încetul cu încetul începuse să mă ia cu călduri, fiindcă

mi se părea că Înălțimea Sa se uită din când în când la șnurul de la clopoțel, spre a suna și a trimite după găde. Mi-a mai fost însă îngăduit să ies până în grădină, ca să iau aer. Dar au și început să se țină de mine câteva suflete milostive, care nu mă mai scăpau din ochi. Când arătătoarele ajunseseră la trei și cincizeci și cinci de minute, mă copleși spaima și trimisei în grabă după ascultătorul și după vânătorul meu. Ei sosiră numaidecât. Îl culcai pe ascultător cu burta la pământ, să tragă cu urechea dacă nu cumva îmi aude alergătorul venind. El spuse, spre marea mea groază, că pușlamaua a adormit adânc, pe undeva, la mare depărtare de noi, și că sforăie din răsputeri. Nici n-a auzit bine lucrul acesta bravul meu vânător, că s-a și repezit într-un foișor ceva mai înalt și după ce s-a ridicat pe vârfurile picioarele a strigat:

— Pre legea mea! Iacă leneșul ăla cum doarme sub un stejar, tocmai la Belgrad, cu sticla lângă el. Las că îl gâdil eu oleacă!

Și, zicând aceasta, puse de îndată la ochi pușca kuchenreuteriană și slobozi întreaga încărcătură în coroana capacului sub care dormea alergătorul, O grindină de ghindă, de rămurele și de frunze căzu peste cel adormit, trezindu-l și făcându-l să se salte în așa fel (vezi bine, ticălosului îi era și lui teamă că dormise prea mult), încât sosi în fața cămăruței sultanului la ora trei, cincizeci și nouă de minute și jumătate cu sticla și cu un răvaș scris de însăși mâna Mariei Tereza. Ce bucurie a fost, nu vă mai spun. Cum mai sorbea din vin prea Înălțimea Sa Gămănie!

— Münchhausen îmi spuse el, să nu mi-o iei în nume de rău dacă voi păstra numai pentru mine sticla aceasta. Voi, la Viena, o duceți - mai bine decât mine. O să vă pricepeți voi să vă mai faceți rost de vin!

Apoi închise sticla în dulăpior, băgă cheia în buzunarul pantalonilor și sună după marele vistiernic. O, ce clinchet de argint îmi ajunse la urechi!...

— Trebuie să-ți plătesc rămășagul! Ascultă porunci el apoi marelui vistiernic, prietenul meu Münchhausen va lua din vistierie atât cât va putea să ducă omul cel mai

puternic.

Marele vistiernic făcu o plecăciune atât de adâncă în fața stăpânului său, încât se izbi cu nasul de podea. Mie, însă, sultanul îmi strânse mâna cu dragoste și așa l-am părăsit.

După cum lesne vă puteți închipui, domnii mei, n-am zăbovit nicio clipă să folosesc încuviințarea dată. Poruncii mai întâi să vină herculele meu, cu odgoanele lui lungi, de cânepă și coborâi la vistierie. De bună seama că nu v-ați fi dat osteneala să culegeți ceea ce a lăsat în urma lui năzdrăvanul meu, după ce și-a legat boccelele. Gonii apoi cu prada mea drept în port, luați acolo cu chirie cel mai mare vas de comerț ce se putea găsi și, după ce-l încărcai până în vârf, întinsei pânzele, pornind împreună cu slujitorii mei ca să-mi pun la adăpost comoara, înainte de a se ivi cine știe ce neplăceri.

Dar de ce m-am temut, tot n-am scăpat. Marele vistiernic, lăsând porțile vistieriei date de perete – fiindcă, fie vorba între noi, nici nu mai era mare nevoie să le închidă – a dat buzna la sultan și i-a dus vestea despre neîntrecută mea pricepere în a-i îndeplini încuviințarea. Vă închipuiți cât l-a mâniat pe sultan o asemenea veste. Căința că s-a pripit l-a cuprins curând. De aceea el a poruncit mai marelui peste amiralii săi să pornească în urmărirea mea cu toată flota și să mă convingă prin vicleșug că nu așa ne-a fost răămășagul. Nu călătorisem nici două mile întregi pe mare, când iacătă întreaga flotă de război turcească după mine, cu toate pânzele întinse. Și, ca să vă spun drept, simții cum mi se clatină iar capul, tocmai când începusem să cred că-l pot purta fără teamă pe umeri. Dar îl aveam la îndemână pe suflătorul meu, care îmi spuse:

— Nu vă fie frică, mărite baron.

Omul se urcă apoi pe puntea din pupa vasului, îndreptându-și o nară spre flota turcească și una înspre propriile noastre pânze și suflă o porție de vânt atât de serioasă, încât nu numai că înapoi, în port, flota cu catargele, pânzele și arborada stricate, dar și propria

noastră corabie o mână atât de repede, încât peste câteva ceasuri ajunserăm cu bine în Italia.

Dar m-am folosit prea puțin de comoara mea. Căci în Italia sărăcia și cerșetoria sunt atât de mari, iar poliția atât de proastă, încât, mai întâi, fiindcă sunt un suflet prea milostiv, m-am văzut silit să împart cea mai mare parte din ce aveam cerșetorilor de pe străzi. Cât mi-a mai rămas, mi-a răpit în drum spre Roma o ceată de tâlhari.

— Dar iată, domnilor, că acum e într-adevăr vremea să mă duc la culcare. Somn ușor!

<titlu> A șaptea aventură pe mare

După ce sfârși de povestit aventura de mai sus, baronul nu mai zăbovi, ci ridicându-se de la masă părăsi societatea, în cea mai bună dispoziție. Totuși, înainte de a pleca, le făgădui ascultătorilor să le povestească, la primul prilej nimerit, câteva din aventurile tatălui său, pe care cei de față le tot așteptau cu înfrigurare. Și le mai făgădui că odată cu aceasta să le povestească și alte întâmplări minunate.

Așadar, baronul plecă să se culce, iar ceilalți rămaseră comentând cele povestite de el. Atunci unul dintre cei de față, și anume un camarad de luptă al baronului care îl întovărășise în călătoria din Turcia, își aminti că nu departe de Constantinopol se găsește un tun nemaipomenit de mare, de care vorbește cu osebire baronul Tott\* în memoriile sale recent apărute.

<nota>\* Baronul Tott (1733 - 1793) - diplomat francez. A făcut nenumărate călătorii (N.R.).</nota>

El spune, după câte îmi amintesc: „Turcii au instalat, nu departe de oraș, pe citadela de pe malul vestitului fluviu Simois, un tun uriaș. E turnat pe de-a-ntregul din aramă și trage cu ghiulele de marmură, care cântăresc cel puțin câte o mie și o sută de livre fiecare. Aveam mare poftă - scria Tott - să trag cu tunul acesta pentru a-mi da seama amănunțit de puterea lui. Dar nu puteam trage, pentru că în jurul meu oamenii tremurau cuprinși de teama că bubuitura va face să se prăbușească și castelul și orașul. Cu încetul, însă, spaima se mai domoli și mi se

îngădui să trag. Mi-au fost trebuincioase pentru tragere nu mai puțin de trei sute treizeci de livre de pulbere, iar ghiuleaua, după cum am mai spus, cântărea o mie și o sută de livre. Când tunarul s-a apropiat cu fitilul, oamenii din jurul meu au fugit cât i-au ținut picioarele. Cât despre pașă, care sosise și el plin de îngrijorare, abia cu mare caznă am putut să-l conving că nu ne paște nicio primejdie. Și chiar tunarului, care trebuia să aprindă pulberea la comanda mea, îi bătea inima de frică. Eu, unul, mă așezai într-o cazemată dinapoia tunului și, după ce dădui comanda, simții o zguduire ca de cutremur. Cam la trei sute de stâneni depărtare, ghiuleaua plesni în trei bucăți. Bucățile au zburat pe deasupra strâmtorii, au ricoșat de pe apă pe munții din față și au albit tot canalul cu spumă”.

Așa grăiesc, domnii mei, din câte mi-aduc aminte, însemnările baronului Tott cu privire la cel mai mare tun din lumea cunoscută nouă. Și când împreună cu domnul de Münchhausen am vizitat ținuturile acelea, ni se povestea despre lovitura trasă de către baronul Tott cu acest tun uriaș, ca de o faptă nemaipomenit de îndrăzneată din partea acestui domn.

Baronul Münchhausen însă, care nu putea îndura în niciun chip ca un francez să i-o ia înaintea, își sui tunul pe umăr, și, după ce îl aduse în poziție orizontală, sări drept în mare și înotă cu el până la țarmul opus. Ajuns acolo, făcu o nefericită încercare de a zvârli tunul înapoi, pe locul de unde-l luase. Zic nefericită încercare, pentru că tunul i-a alunecat din mână ceva mai devreme decât a trebuit, adică tocmai în clipa când se pregătea să-l arunce. Și așa s-a întâmplat că tunul a căzut tocmai în mijlocul canalului, unde mai zace și astăzi și unde, de bună seamă, va mai zace până la Judecata de Apoi.

Iată, domnii mei, adevărata pricină pentru care domnul baron s-a pus rău cu sultanul. Povestea cu vistieria, din care spunea mai adineauri că i se trage dizgrația, fusese uitată de mult, căci sultanul primea biruri din multe părți și nu i-a trebuit multă vreme ca să-și refacă iar tezaurul. De altfel, atunci când s-a petrecut

întâmplarea cu tunul, domnul baron fusese poftit în Turcia chiar de sultan, care îi scrisese cu mâna lui să vină. Și-ar mai fi poate și astăzi acolo, dacă pierderea blestematului de tun n-ar fi aprins mânia cumplitului turc, care a dat poruncă strașnică să i se taie capul domnului baron.

S-a întâmplat însă că unul dintre supușii sultanului, care se bucura de mare trecere, îl îndrăgise pe baron și nu numai că l-a înștiințat grabnic despre sângeroasa poruncă a padișahului, dar l-a și pitit în propria sa casă, toată vremea cât l-a căutat ofițerul însărcinat cu îndeplinirea poruncii și ajutoarele sale. Iar în noaptea următoare am izbutit să scăpăm teferi, ascunzându-ne pe bordul unui vas ce tocmai ridica pânzele ca să pornească spre Veneția.

Bag de seamă că baronul nu-și amintește prea bucuros de întâmplarea asta, mai întâi pentru că ea nu i-a izbutit și apoi pentru că era cât p-aci să-și piardă capul cu acest prilej. Dar de vreme ce ea nu este din acele isprăvi care ar putea să-i aducă vreo ocară, am obiceiul să o povestesc eu câteodată, atunci când baronul nu e de față.

<titlu> O călătorie la Gibraltar

E de la sine înțeles că baronul a fost rugat, de câte ori s-a ivit prilejul, să-și țină făgăduiala dată și să-și urmeze povestirea prea folositoarelor și hazliilor sale întâmplări. Și, cu toate acestea, multă vreme l-au rugat în zadar, fiindcă avea deosebit de lăudabilul dar de a nu face nimic împotriva plăcerii sale. Și mai avea obiceiul, cu atât mai lăudabil încă, de a nu se lăsa cu nimic abătut de la această rânduială. Dar iată că sosi și seara mult dorită, când zâmbetul de voieșie cu care baronul asculta rugămintile prietenilor sat, lăsa neîndoios să se înțeleagă că e din nou cuprins de inspirație și că nădejtile prietenilor săi se vor împlini.

Așadar, tăcură cu toții, privindu-l fără să clipească, iar Münchhausen începu, de la înălțimea divanului său cu multe perne:

— Odată, pe când Gibraltarul era asediat, am pornit cu o flotă de aprovizionare, sub comanda lordului Rodney, înspre cetate, unde aveam de gând să-l vizitez pe vechiul

meu prieten, generalul Elliot, care și-a dobândit în apărarea acestei fortărețe lauri ce nu se vor veșteji în veci. Și de îndată ce mai slăbi avântul primei bucurii, pricinuită de revederea unor vechi prieteni, am pornit să umblu prin cetate, întovărașit de general, pentru a-mi da seama în ce stare se află garnizoana și care erau dispozitivele dușmanului. Adusesem cu mine de la Londra un ochean minunat, cu oglindă, cumpărat de la „Dollond”. Cu ajutorul binoclului, mi-am dat seama că inamicul se pregătea tocmai să tragă, cu un tun de treizeci și șase de livre, asupra locului unde ne aflam noi. I-am spus și generalului ce văzusem, iar el, uitându-se la rândul său prin binoclu, găsi că am întru totul dreptate.

Cu voia generalului, am poruncit atunci să se aducă grabnic, de la cea mai apropiată baterie, un tun de patruzeci și opt de livre și am ochit (fiindcă în materie de artilerie trebuie să vă mărturisesc, fără să mă laud, că n-am găsit încă pe cineva care să mă întreacă), atât de precis, încât puteam fi sigur de lovitura mea.

Așadar, cercetând până și cele mai mici mișcări ale dușmanului, văzui că e gata să pună fitilul aprins în lagărul cu pulbere al tunului îndreptat spre noi. Atunci am dat ordin să tragă și ai noștri. Cele două ghiulele s-au ciocnit pe la mijlocul traiectoriei atât de zdravăn, încât rezultatul a fost uluitor! Ghiuleaua inamică a ricoșat cu atâta putere, încât a retezat nu numai capul tunarului care o trăsese, dar încă vreo șaisprezece capete întâlnite în drumul ei spre coasta africană. Iar înainte de a cădea în țara păgână, ea a mai tăiat, unui după altul, trei catarge mari de la trei corăbii care se aflau înșirate în port. Apoi, zburând încă vreo două sute de mile engleze deasupra uscatului, a trecut în cele din urmă prin acoperișul unui bordei țărănesc.

În bordeiul acela dormea, întinsă pe spate și cu gura căscată, o biată băbuță; după ce i-a rupt și cei câțiva dinți pe care îi mai avea baba, ghiuleaua s-a înfundat, în sfârșit, în beregata bieteii femei.

Soțul ei, întorcându-se acasă la puțină vreme după

întâmplare, s-a chinuit amarnic să-i scoată nevastei ghiuleaua din gâtlej. Și, neizbutind s-o facă, s-a hotărât să lovească ghiuleaua cu ciocanul până ce o să cadă în stomac. Așa a și făcut, iar ghiuleaua a ieșit mai apoi din stomacul băbuței, pe căi firești!

Dar și ghiuleaua noastră ne-a slujit de minune.

Ea nu numai că a azvârlit-o înapoi pe cealaltă – așa cum v-am povestit mai înainte – ci, după dorința mea, și-a urmat drumul: a smuls de pe afet tun ui care fusese folosit împotriva noastră și l-a azvârlit cu atâta putere în calea unei corăbii, încât fundul ei s-a făcut țandări.

Corabia a început să ia apă și s-a înecat împreună cu o mie de marinari spanioli și un însemnat număr de soldați ce se aflau pe bord. Neîndoielnic, a fost o ispravă nemaivăzută. Eu însă n-am cerut defel să fie trecută pe socoteala meritelor mele. Fără doar și poate că înțelepciunii mele i se datora mai întâi de toate cinstea de a ticlui o asemenea lovitură, dar mă ajutase întrucâtva și norocul. Fiindcă am descoperit mai apoi că tunul nostru de patruzeci și opt de livre fusese încărcat din greșeală cu o greutate îndoită de pulbere, lucru care explică neașteptatul efect, deosebit de folositor, mai cu seamă în ceea ce privește ricoșarea ghiulelei inamice.

Pentru serviciile acestea neobișnuite, generalul Elliot mi-a propus să mă facă ofițer. Eu am refuzat însă, rămânând doar cu mulțumirile pe care mi le-a adus în felul cel mai măgulitor, chiar în seara aceea, la masă, în fața tuturor ofițerilor.

Fiindcă țin foarte mult la englezi, care nici vorbă că sunt un popor foarte viteaz, m-am legat să nu părăsesc fortăreața până ce nu le voi mai aduce un serviciu. Și, cum după trei săptămâni, mi se prezentă cel mai nimerit prilej să-mi țin făgăduiala dată. îmbrăcându-mă în straie de popă catolic, m-am strecurat pe la ceasurile unu noaptea afară din cetate, ajungând cu bine în tabăra vrăjmașă, după ce trecusem printre liniile dușmane. Acolo m-am dus de-a dreptul spre cortul în care contele d'Artois, laolaltă cu mai-marele oștilor și cu alți ofițeri făceau planul cum să



pornească a doua zi atacul împotriva cetății. Straiile mele popești mă puneau la adăpost de orice bănuială. Nu m-a alungat nimeni și am putut asculta nestingherit toate câte se puneau la cale în cort. În cele din urmă, cei din cort au pornit la culcare, și întreaga tabără - ba, chiar și santinelele - se cufundară într-un somn adânc. Atunci începui cu mare grabă să lucrez. Ridicai toate tunurile de pe afeturile lor - se găseau acolo peste trei sute de piese, de toate mărimile, de la tunurile de patruzeci și opt de livre până la cele de douăzeci și patru - și le aruncai pe toate în mare, la o depărtare de trei mile. Cum nu aveam nici cel mai mic ajutor, operația aceasta cred că a fost cea mai grea din câte am săvârșit vreodată. Spun cea mai grea, lăsând la o parte întâmplarea pe care am auzit că unul dintre cunoscuții mei a găsit de cuviință să v-o povestească, în lipsa mea, și anume aceea în care am trecut înot canalul turcesc ducând în spinare tunul uriaș, descris de baronul Tott.

De îndată ce săvârșii cufundarea tunurilor, cărai toate afeturile și chesoanele în mijlocul taberei, iar ca nu cumva roțile să facă zgomot, le purtai la subsuoară, perechi-perechi. Așa, înălțai un morman întreg pe puțin tot atât de înalt cât și stânca Gibraltarului. Apoi, lovind cu o bucată de fier ruptă dintr-un tun de patruzeci și opt de livre într-o cremene ce se găsea prinsă la douăzeci de picioare sub pământ, sub un zid rămas din vremea arabilor, aprinsei un fitil și dădui foc întregii grămezi. Am uitat însă să vă spun că mai înainte aruncasem pe deasupra și toate căruțele de aprovizionare.

Am avut priceperea să pun la fund ceea ce se aprinde mai ușor, așa că într-o clipă totul s-a făcut vâlvătaie. Ca nu cumva să fiu bănuț, am dat eu, cel dintâi, alarma. După cum vă puteți închipui, întreaga tabără, luată pe neașteptate, s-a înspăimântat. Credeau toți că santinelele fuseseră mituite și că cei din cetate vor fi folosit, pentru o atât de cumplită distrugere, artileria a șapte-opt regimente.

Domnul Drinkwater, făcând istoricul acestui vestit

asediu, amintește de o mare pierdere datorită unui incendiu suferit de inamic în tabăra sa. Dar nu pomeniște o iotă măcar despre cauza incendiului. Și nici n-ar fi putut s-o facă, fiindcă eu am tăcut chitic (deși prin operațiunile din noaptea aceea, eu singur scăpasem Gibraltarul). N-am spus nimănui, nici chiar generalului Elliot, vreun cuvânt cu privire la isprava mea. Cât despre contele d'Artois, el a șters-o încă din primele clipe de spaimă, împreună cu toți oamenii săi. Și au fugit așa paisprezece zile în șir, fără să se mai oprească, până au ajuns la Paris. Iar spaima care l-a cuprins pe conte și pe însoțitorii săi cu prilejul acestui foc îngrozitor, i-a împiedicat timp de trei luni de zile să mănânce cât de cât – silindu-i să trăiască în felul cameleonilor, adică numai cu aer.

Într-o dimineață, cam la vreo două luni după ce le adusesem asediaților serviciile acestea, îmi luam gustarea împreună cu generalul Elliot, când deodată o ghiulea (fiindcă nu avusesem timp să arunc și mortierele în mare odată cu tunurile) pătrunse în cameră și căzu pe masă. Generalul părăsi de îndată încăperea, așa cum oricare altul ar fi făcut. Eu, însă, înșfăcai ghiuleaua mai înainte ca să explodeze și mă urcai în vârful stâncii. De aici văzui că pe o movilă de la țărmul mării, nu departe de tabăra dușmană, se strânseseră mulțime de oameni. Dar cu ochiul liber nu puteam vedea lămurit ce anume se pregătește acolo. Atunci îmi luai occeanul în ajutor și văzut că doi dintre ofițerii noștri, un general și un colonel, căzuseră în mâinile dușmanului și erau gata să fie spânzurați. Cu cei doi ofițeri îmi petrecusem seara din ajun, iar pe la miezul nopții ei încercaseră să se furișeze, ca iscoade, în tabăra spaniolilor. Mă găseam prea departe ca să pot azvârli ghiuleaua cu mâna, până acolo. Din fericire însă, îmi amintii că am în buzunar praștia pe care în vremuri de demult o folosisese atât de bine David împotriva uriașului Goliat. Pusei, așadar, ghiuleaua în praștie și o azvârlii în mijlocul mulțimii. Ghiuleaua explodă de îndată ce căzu, omorând pe toți din jur, în afară de cei doi ofițeri englezi care, spre norocul lor, tocmai fuseseră ridicați în funii, în

același timp, o bucată de ghiulea lovi spânzurătoarea la rădăcină, prăbușind-o. De cum simțiră iar pământul sub picioare, cei doi prieteni ai noștri căutară mai întâi să afle pricina neașteptatei întorsături a sorții lor. Dar când văzură că străjilor, călăului și tuturor celor din preajmă le venise poftă să moară, își desfăcură unul altuia legăturile, care îi stânjeneau, și porniră în goană până la malul mării. Acolo săriră într-o barcă spaniolă, silindu-i pe barcagiii care se aflau în ea să-i ducă până la unul din vasele noastre.

Abia trecuseră câteva minute și – tocmai când îi povesteam generalului Elliot întâmplarea – iacătă-i și pe ofițerii noștri sosind nevătămați. Și după lămuririle și urările cuvenite, sărbătorirăm cu multă voie bună și veselie ziua aceea minunată.

Dar vi se citește în ochi, domnii mei, dorința de a ști cum a ajuns în mâinile mele o comoară atât de însemnată ca praștia despre care v-am vorbit. Ei, iaca, am să vă spun. Uite cum! Aflați că, după neam, mă trag din soția lui Urie, care, după cum se știe, se bucura de mare cinste la regele David. Cu vremea însă – și asta se întâmplă câteodată – se răci simțitor dragostea maiestății sale pentru contesă (uitasem să vă spun că la trei luni de la moartea soțului ei fusese înălțată la rangul de contesă), între contesă și maiestatea sa se iveau uneori neînțelegeri asupra unor chestiuni foarte însemnate cum ar fi, de pildă, locul unde-și întocmise Noe corabia sau locul unde se oprise el după potop. Stră-strămoșului meu îi plăcea să treacă drept un mare cunoscător în ale antichităților, iar contesa nu se lăsa nici ea mai prejos, fiindcă prezida o societate pentru cercetarea antichităților. Apoi, monarhul mai avea un cusur, pe care îl au și mulți alți domni mari, ca și aproape toți oamenii mici: nu îngăduia să fie contrazis. Iar contesa avea cusurul sexului ei, cu alte cuvinte ținea morțiș să aibă totdeauna dreptate, cu orice preț. Pe scurt, s-au despărțit. Contesa îl auzise pe David vorbind foarte ades despre praștia aceea ca despre o comoară prea prețioasă și de aceea găsi, de bună seamă, de cuviință să ia ca amintire.

Mai înainte însă ca ea să părăsească regatul, s-a băgat de seamă lipsa praştiei. Şi, nici mai mult, nici mai puţin decât şase ostaşi din garda personală a regelui au pornit după contesă. Dar ea a folosit atât de bine unealta pe care o luase, încât unul din urmăritori, care dorea pesemne să capete vreo răsplată pentru zelul său deosebit şi ieşise înaintea celorlalţi, a fost plesnit tocmai acolo unde Goliat primise lovitura cea de pe urmă. Când ceilalţi ostaşi îl văzură prăbuşindu-se mort la pământ, socotiră, după îndelungată şi înțeleaptă chibzuire, că întâia lor datorie este de a aduce fapta asta la cunoştinţa celor în drept iar contesa hotărî şi ea, de partea ei, să-şi schimbe caii şi să urmeze calea spre Egipt, unde avea la curte prieteni de mare vază.

N-am să vă mai spun decât că, după alungarea ei, contesa a lăsat vestita praştie unui fiu pe care-l iubea mai mult decât pe ceilalţi copii ai ei, şi dania aceasta o însemnă în testamentul ei. Iar de la iubitul fiu al contesei, praştia ajunsese în cele din urmă, şi în linie aproape directă, la mine.

Tatăl meu, de la care am moştenit la rându-mi praştia, cu puţin înainte de a pleca spre Gibraltar, ne-a povestit următoarea întâmplare minunată, pe care prietenii lui o vor fi auzit adeseori şi asupra adevărului căreia nimeni din cei care l-au cunoscut pe preacinstitul bătrân nu are dreptul să se îndoiască.

Cu prilejul călătoriei mele – povestea el – am locuit vreme îndelungată în Anglia. Odată, pe când mă plimbam pe ţărmul mării, nu departe de Harwich, s-a năpustit deodată spre mine, cu toată furia, un fioros cal de mare. Nu aveam la mine altă armă în afară de praştie. Punând două pietre în ea, am ţintit cu atâta îndemânare în capul dihanie! încât cu fiecare lovitură i-am scos câte un ochi. Apoi i-am sărit în spate şi am mânat-o înspre mare; vezi bine-o dată cu vederea, dihania îşi pierduse şi sălbăticia, făcându-se blândă ca un miel.

Punându-i praştia drept zăbală, am călătorit în felul acesta, cu cea mai mare uşurinţă, pe întinsul oceanului, în mai puţin de trei ore, am ajuns amândoi la ţărmul celălalt,

adică am străbătut împreună un drum cam de treizeci de mile marine. La Helvoetsluys i-am vândut calul hangiului de la „Trei pahare” în schimbul a șapte sute de ducați. Hangiul l-a arătat oamenilor, contra plată, ca pe un animal rar, și a strâns astfel bani frumoși. (Acum puteți vedea în cărțile lui Buffon o ilustrație a acelui cal de mare).

Oricât ar fi fost de minunată călătoria mea – spunea mai departe tatăl meu – cu mult mai minunate au fost observațiile și descoperirile pe care le-am făcut în decursul ei.

Animalul pe care-l călăream nu înota, ci alerga cu o iuțeală nemaipomenită pe fundul mării, gonind pe înaintea-i milioane de pești, dintre care mulți erau cu totul și cu totul deosebiți de peștii obișnuiți. Unii dintre ei aveau capetele pe la mijlocul trupului, pe când alții le aveau în vârfurile cozilor. Unii aveau obiceiul să se strângă într-un cerc mare și să cânte în cor, cum nu se poate mai frumos. Alții clădeau, numai din apă, cele mai mărețe clădiri străvezii, în jurul cărora înălțau coloane uriașe. Prin mijlocul coloanelor străbătea în mișcări unduoase, încântătoare, o materie pe care n-am putut-o asemăna decât cu flacăra cea mai pură. Din pricina materiei aceleia, coloanele aveau culori nespuse de plăcute. Felurite încăperi ale clădirilor erau rânduite cu multă pricepere pentru creșterea peștilor, având înăuntru toate cele trebuitoare în acest scop. În alte încăperi se primeau și se îngrijeau gingașele icre, proaspăt depuse; pentru buna creștere a puietilor erau săli anume, largi și cuprinzătoare. Judecând după câte vedeam pe dinafară (fiindcă la alcătuirea interioară, firește, mă pricepeam tot atât de puțin cât mă pricep la cântecul păsărilor sau la graiul lăcustelor), totul semăna uimitor de bine cu ceea ce mai târziu, când devenisem bărbat în toată firea, am văzut în așa-zisele „filantropii” sau în alte instituții de același fel. Acum sunt aproape sigur că vreunul dintre supușii inventatori ai „filantropiilor” trebuie că a făcut o călătorie asemănătoare cu a mea și că mai mult și-a luat ideile din apă, decât și le-a cules din aer. De altfel, din puținele locuri pe care vi le-am povestit, vă

puteți da seama că mai sunt încă multe lucruri nespuse în folosința omului, și că ar fi multe invenții de făcut. Dar să povestesc mai departe.

Într-o zi am ajuns la poalele unui lanț de munți, cel puțin tot atât de înalți ca Alpii.

Pe câinele stâncilor se aflau o mulțime de copaci mari, cât se poate mai feluriți. Pe crengile copacilor creșteau homari, raci, stridii, mreze, scoici, melci și altele. Dintre acestea, unele ar fi fost de ajuns ca să încarce un car întreg, iar pe cele mai mici un salahor abia le-ar fi putut căra bucată cu bucată. Ceea ce ajunge până la mal din soiurile acestea și se găsește de vânzare prin piețele noastre nu sunt decât roade de lepădat pe care apa le doboară de pe crengi, așa cum vântul scutură poamele stricate. Cei mai rodnici păreau pomii cu homari. Cei cu raci și cu stridii îi întreceau însă în înălțime. Mărunții melci de mare cresc pe un fel de tufișuri ce se găsesc întotdeauna la rădăcina pomilor cu stridii, de unde se încolăcesc în sus, cum suie iedera pe stejar. Am văzut, de asemenea, urmările cu totul ciudate ale unui naufragiu. Din câte mi-am dat seama, corabia se izbise de colțul unei stânci aflate la numai trei stânjeni mai jos de fața mării și, ducându-se la fund, se răsturnase. În cădere, corabia atinsese un pom mare cu homari. Desprinzând câteva roade, acestea căzuseră pe un pom cu raci ce se afla dedesubt, și astfel se născu un rod nou, asemănător și cu racii, și cu homarii. Drept să vă spun, am încercat să iau cu mine un exemplar – dacă nu de alta, măcar pentru raritatea lui; dar mi-ar fi fost și o povară peste puteri și apoi nici Pegasul meu nu mai avea poftă să stea locului. Străbătusem, la urma urmei, mai mult de jumătatea drumului și ne găseam într-o vale la o adâncime de cel puțin cinci sute de stânjeni. Începusem să simt destul de serios lipsa aerului. Nici în alte privințe nu o duceam tocmai bine. Întâlneam întruna pești uriași care, după cum arătau boturile lor căscate, nu s-ar fi dat în lături să ne înghită pe amândoi. Dar biata mea Rosinanta era oarbă și numai dibăcia mea de a mâna ne putea scăpa de intențiile

vrăjmașe ale acestor domni înfometați. Pornii, așadar, în galop vitejesc, căutând să ies cât mai repede la uscat...

Aici, domnii mei, se sfârșește povestea tatălui meu, pe care mi-am amintit-o vorbind despre vestita praștie. Din nefericire însă, din arma aceasta, care din moși-strămoși a adus nenumărate foloase familiei mele, a mai rămas o biată rămășiță în botul calului de mare. Eu, unul, nu i-am mai dat decât o singură întrebuintare, pe care v-am povestit-o, de altfel, zvârlind în spanioli cu una din ghiulelele lor neexplodate și salvând astfel doi prieteni de la spânzurătoare. Cu prilejul acestei nobile întrebuintări, praștia mea, care și așa se cam destrămase, s-a dus cu totul. Cea mai mare parte din ea a zburat odată cu ghiuleaua, iar bucățica ce mi-a mai rămas în mână se găsește și acum în arhiva familiei împreună cu alte importante vechituri, spre veșnică aducere aminte.

La puțină vreme după aceea părăsii Gibraltarul, întorcându-mă în Anglia. Acolo mă aștepta una dintre cete mai ciudate întâmplări prin care am trecut vreodată.

Trebuise să mă cobor până la Wapping, ca să fiu de față la imbarcarea mai multor lucruri pe care le trimiteam unor prieteni de-ai mei de la Hamburg. După ce totul a fost gata, mă întorsei pe un drum ce trecea pe la Turnul Wharf. Era pe la amiază și mă simțeam frânt de oboseală. Soarele mă supăra atât de tare, încât intrai în țeava unui tun, ca să mă odihnesc puțin. Și nici nu apucasem bine să intru în țeava, că am și adormit buștean. Am uitat să vă spun că era tocmai ziua de patru iunie. La ora unu, toate tunurile trăgeau salve în cinstea zilei aceleia. Tunurile fuseseră încărcate de cu zori, și cum nimeni nu putea bănuși că mă găsesc vârat în țeava, fui azvârlit peste case, pe celălalt mal al râului, în curtea unui fermier, între Bermondsey și Deptford. Aci căzui într-o claie mare de fân și din pricina buimăcelii, dormii mai departe, după cum e lesne de înțeles.

Cam peste vreo trei luni, fânul se scumpi într-atât, încât fermierul își spusese, pe bună dreptate, că ar lua preț bun dacă ar vinde ceea ce-i prisosea. Claia în care

dormeam eu, fiind cea mai mare (avea pe puțin cinci sute de care) fu încărcată cea dintâi. Mă trezi larma oamenilor care puseseră scările, vrând să urce sus, pe claie. Pe jumătate adormit, și fără să-mi dau bine seama unde mă aflu, încercai să fug și mă prăbușii, căzând peste stăpânul fânului. Din cădere, eu însumi n-am pățit nimic, dar fermierul a tras ponosul pentru amândoi. A rămas mort sub mine, fiindcă fără voia mea căzând, îi frânsesem junghetura. Spre deplina mea liniște însă, am aflat mai pe urmă că individul era un nemernic, care păstra roadele țărinilor până ce se producea o amarnică scumpete, pentru a le vinde apoi cu neîngăduite câștiguri. Astfel că moartea lui cumplită l-a ajuns pe bună dreptate, iar pentru cei mulți ea a fost o adevărată binefacere. Și vă puteți ușor închipui, domnii mei, cât de mirat am fost când mi-am venit cu totul în fire și mi-am legat gândurile de atunci de cele cu care adormisem trei luni mai înainte. Vă puteți de asemenea închipui cât s-au minunat prietenii mei din Londra când, după multe zadarnice căutări, m-au văzut ivindu-mă neașteptate. Dar, să mai bem un păhărel după aceea vă voi mai povesti iarăși câteva din aventurile mele.

<titlu> A opta aventură pe mare

Nici vorbă că veți fi auzit vorbindu-se de ultima călătorie de explorare a ținuturilor arctice a căpitanului Phipps\*, astăzi lord Mulgrave. L-am întovărășit pe căpitan, nu ca ofițer, ci ca prieten. După ce am ajuna te o înaltă latitudine nordică, am pus mâna pe binoclul meu, pe care îl știți din povestea, călătoriei te Gibraltar, ca să mă uit la toate câte mă înconjurau. Căci, în treacăt fie zis, am socotit întotdeauna că e bine să te uiți din când în când în jurul tău, mai ales dacă ești plecat în călătorie. Cam la o jumătate milă depărtare de noi plutea un ghețar cu mult mai înalt decât catargele noastre. Pe el am văzut doi urși albi. Fiarele păreau a fi încleștate într-o luptă cumplită. Luându-mi fără zăbavă pușca pe umăr, pornii înspre sloiul de gheață.

<nota> Căpitanul John Phipps a încercat în 1773 să ajungă în India trecând pe la Polul Nord. Ghețarii însă i-au



barat drumul și el s-a văzut silit să facă cale întoarsă.  
</nota>

După ce ajunsei sus, pe coastă, mă văzui silit să apuc pe un drum nespus de greu și de primejdios. Trebuia să sar de mai multe ori peste prăpăstii înspăimântătoare, iar prin alte locuri, pe unde gheața era ca oglinda, nu făcui altceva decât să cad și să mă ridic întruna. În cele din urmă însă, am ajuns până la urși și abia atunci mi-am dat seama că ei nu se luptau, ci se jucau. Tocmai socotisem cam cât ar prețui blănurile (căci fiecare urs atingea cel puțin mărimea unui bou bine hrănit), când, vrând să pun pușca la ochi, îmi alunecă piciorul drept. Căzui pe spate și-mi pierdui cunoștința. Zăcui așa cam o jumătate de oră. Închipuiți-vă uimirea mea când, trezindu-mă, văzui că una din dihanii mă întorsese cu fața în jos și mă înșfăcase tocmai de betelia pantalonilor mei noi de piele. Partea de sus a trupului mi se afla sub burta ursului, iar picioarele îmi ieșeau afară. Dumnezeu știe unde m-ar fi cărat fiara aceea. Dar eu, scoțând briceagul – chiar acesta pe care-l vedeți aici – îi apucaii piciorul stâng de dinapoi și-i tăiai trei degete. Atunci dihania îmi dădu drumul și începu să urle înfricoșător. Apucând pușca, trăsei tocmai când ursul o luase la fugă și el se prăbuși mort pe gheață. E adevărat că lovitura mea adormise pentru vecie unul dintre animalele astea sângeroase, dar în același timp trezise mii de urși care dormeau în jurul meu pe gheață, cam la o jumătate de milă depărtare. Și toți deodată porniră în goana mare spre mine.

Nici vorbă că n-avem timp de pierdut; dacă nu voiam să pier, trebuia să-mi vină grabnic o idee care să mă salveze. Și ideea mi-a venit. Cam într-o jumătate din timpul care i-ar fi trebuit unui vânător îndemânatic să jupoaie blana de pe iepure, eu am jupuit ursul împușcat. Apoi, înfășurându-mă cu blana lui, am scos capul pe sub fălcile sale. Abia isprăvisem treaba asta și se și strânsese în jurul meu toată turma de urși. Simțeam, pe sub blană, cum mă ia și cu cald, și cu frig. Cu toate acestea, viclenia mea reuși de minune. Urșii veniră unul câte unul, mă mirosiră și,

după câte se părea, mă luară drept un urs de-al lor. Dacă aş fi fost ceva mai înalt, cu greu m-ar fi putut cineva deosebi de ceilalţi urşi. Dar chiar aşa, pot să spun că mulţi dintre puii lor nu mă întreceau cu mult în mărime. După ce m-au mirosit şi pe mine, şi cadavrul semenului lor răpus, urşii au devenit cât se poate de prietenoşi. Izbutisem chiar să le imit felul lor de a fi. Mă întreceau doar în privinţa mârâitului, a urlatului şi hârjoanei. Dar, oricât de bine aş fi semănat cu un urs, tot om rămăsesem şi cugetam în ce fel aş putea folosi mai bine prietenia care se născuse între sălbăticiuni şi mine.

Cândva îmi spusese un felcer bătrân că o lovitură în şira spinării ucide pe loc. Amintindu-mi cuvintele lui, mă hotărâi să fac o încercare, îmi luai iarăşi cuţitul şi-l împlântai între umerii celui mai mare dintre urşi, drept în junghetură. Fireşte că era o încercare nespus de îndrăzneată şi am tras o spaimă bună din pricina ei. Căci dacă se întâmpla să rămână cumva dihania în viaţă după lovitură, mă făcea praf. Dar încercarea mea n-a dat greş. Ursul a căzut mort la picioarele mele, fără să zică nici păs! Atunci mă hotărâi să-i răpun în acelaşi fel pe toţi câţi mai rămăseseră. Şi nu mi-a fost greu deloc, fiindcă deşi îşi vedeau semenii căzând în dreapta şi în stânga, urşii nici nu se sinchiseau măcar. Nu căutau nici cauza şi nici efectul prăbuşirii. Şi acesta a fost un mare noroc, atât pentru ei, cât şi pentru mine. Când i-am văzut pe toţi zăcând în faţa mea morţi, mi se păru că sunt asemeni lui Samson în ziua în care ucisese miile de vrăjmaşi.

Pe scurt, să nu mai lungesc vorba, m-am dus la corabie, cerând trei sferturi din echipaj, ca să-mi ajute la jupuitul blănurilor şi la căratul şuncilor pe bord. În câteva ore am isprăvit treaba, încărcând întregul vas. Resturile le-am aruncat în apă şi nu mă îndoiesc nicio clipă că, bine pătrunse în sare, vor fi având un gust tot atât de bun ca şi şuncile.

La întoarcere am trimis, ca din partea căpitanului, câteva şunci pentru lorzii Amiralităţii, am mai trimis câteva pentru lorzii Tezaurului şi pentru lordul-primar şi

pentru Sfatul Orășenesc al Londrei, iar câteva, mai puțințele, le-am trimis societăților comerciale. Cele care mi-au mai rămas le-am dăruit prietenilor mei cei mai buni. Toată lumea mi-a mulțumit călduros. Cityul însă mi-a cinstit darul cu deosebită atenție, invitându-mă să iau masa la primărie, în fiecare an în ziua alegerii lordului-primar.

Blănurile de urs le-am trimis împărătesei Rusiei, rugând-o să facă din ele șube de iarnă pentru maiestatea sa și pentru curteni, împărăteasa îmi mulțumi printr-o scrisoare scrisă de mâna ei, pe care mi-o aduse un trimis extraordinar.

Eram poftit să-i fac cinstea de a împărți coroana cu ea, în calitate de soț.

Dar fiindcă n-am alergat niciodată după măririi regești, i-am răspuns maiestății sale, în cuvintele cele mai alese, că-i mulțumesc pentru bunăvoință, însă nu pot primi să-i fiu soț. Același trimis care mi-a adus scrisoarea împărătească avea poruncă să aștepte și să-i ducă maiestății sate răspunsul scris de mâna mea. O a doua scrisoare pe care am primit-o mai târziu de la împărăteasă mi-a dovedit puternicele simțăminte pe care ea le nutrea pentru mine, precum și mărinimia spiritului ei. Boala de care a zăcut mai apoi, după cum ea însăși (o, suflet gingaș!) a mărturisit într-o convorbire cu prințul Dolgoruki, i s-a tras numai de pe urma cruzimii mele. Nu știu ce-or fi găsimd cucoanele la mine, dar una știu: ca împărăteasa n-a fost singura dintre femei care, de la înălțimea tronului, să-mi ofere mâna.

Pentru că unii au împrăștiat zvonul răuvoitor cum că Phipps, căpitanul, nu și-ar fi împins călătoria atât de departe pe cât ar fi putut să o facă, este de datoria mea să-i iau apărarea.

Corabia noastră apucase pe drumul cel bun, până ce am încărcat-o peste măsură cu blănuri și cu șunci de urs. Cu asemenea încărcătură ar fi fost o nebunie să mergem mai departe. Abia dacă mai eram în stare să înfruntăm Vreun vânt ceva mai tare, și cu atât mai puțin munții de

gheață care se găsesc la latitudinile mai mari.

Căpitanul a arătat mai pe urmă, de nenumărate ori, cât de nemulțumit a fost că nu și-a avut și el partea de glorie în ziua aceea, pe care, în mod intenționat, a numit-o ziua blănurilor de urs. Mă pizmuiau pentru cinstea acestei victorii și căutau în fel și chip să mi-o micșoreze. Ne-am certat de multe ori din pricina aceasta și ne avem și astăzi ca pisica cu câinele. Printre altele, spunea că n-ar trebui să mă fălesc că am înșelat fiarele, îmbrăcat cum am fost în pielea uneia dintre ele. El s-ar fi dus netraverstit printre urși și tot drept urs adevărat ar fi fost luat. Dar pricina mi se pare deosebit de gingașă pentru ca cineva, care pretinde că are apucături politicoase, să se certe din cauza ei cu oricine ar fi mai ales cu un nobil de sânge ca mine.

<titlu> A noua aventură pe mare

O altă călătorie pe mare, din Anglia până în Indiile Răsăritene, am făcut-o în tovărășia căpitanului Hamilton. Aveam cu mine un prepelicar care, fără să-l laud, prețuia mai mult decât greutatea lui în aur, fiindcă nu m-a înșelat niciodată, într-o zi, când, după cele mai precise observații pe care le-am putut face, ne găseam cam la vreo trei sute de mile de țărm, câinele a înlemnit deodată, ca și cum ar fi simțit vânatul. L-am privit mirat vreun ceas întreg, după care le-am spus căpitanului și tuturor ofițerilor de pe bord că trebuie să fim pe aproape de țărm, deoarece câinele meu simte vânatul. Au râs toți cu hohote auzindu-mă vorbind astfel, dar hohotele lor nu m-au făcut să-mi schimb încrederea pe care o aveam în câinele meu. După multe ciorovăieli, pentru și contra, îi spusei căpitanului în cele din urmă, cu toată hotărârea, că aveam mai multă încredere în mirosul lui Tray al meu decât în ochii tuturor marinarilor de pe bord. Îi propusei apoi, cu îndrăzneală, să facem rămașag pe o sută de guinee (tocmai cât era prețul călătoriei mele), că n-o să treacă nici măcar o jumătate de oră și vom da peste vânat.

Căpitanul - un om cu inimă de aur-începu să râdă din nou și-l puse pe domnul Crawford, medicul vasului nostru, să-mi ia pulsul. Domnul Crawford mi-l luă și afirmă că sunt

cu totul și cu totul sănătos. Apoi începură amândoi să șușotească între ei. Din șușotelile lor prinsei lămurit cea mai mare parte.

— Nu-i în toate mințile, deci n-ar fi cinstit să primesc rămășagul - spunea căpitanul.

— Sunt cu totul de altă părere, adăugă medicul. E în toate mințile, numai că are mai multă încredere în mirosul câinelui său, decât în judecata ofițerilor de pe bord. De pierdut, va pierde în orice caz, dar o și merită.

— Un asemenea rămășag - spuse mai departe căpitanul - după câte cred eu, nu va putea fi niciodată pe de-a-ntregul cinstit. Totuși, socot că va fi cu atât mai frumos din partea mea când, mai târziu, îi voi înapoia banii.

În tot timpul discuției, Tray al meu a rămas neclintit, ceea ce m-a întărit și mai mult în părerea mea. Am propus pentru a doua oară rămășagul și de data aceasta el a fost primit.

Abia încheiasem rămășagul, când niște marinari de pe baleniera agățată la pupa vasului nostru prinseră un rechin neobișnuit de mare. Rechinul a fost îndată tras pe bord. Marinarii au spintecat peștele, și ce să vezi? în stomacul lui am găsit, nici mai mult, nici mai puțin, decât șase perechi de potârniche vii.

Bietele păsări erau de multă vreme acolo: una din ele căzuseră cloșcă și tocmai în clipa când a fost spintecat rechinul a ieșit un pui din găoace. Puiul acesta l-am crescut laolaltă cu niște pisoii, veniți pe lume doar cu câteva clipe mai înainte. Pisica îl iubea ca și cum ar fi fost din cei cu patru labe, pe care îi născuse ea. Se stropșea groaznic atunci când puiul de potârniche se depărta prea mult și nu voia să se întoarcă de îndată. Dintre potârniche, patru căzuseră cloști. Cloceau când una, când alta, așa că tot timpul călătoriei a fost belșug de vânat la masa comandantului. Drept mulțumire pentru cete o sută de guinee pe care le-am câștigat, i-am dat zilnic bietului Tity oasele potârnicilor, iar uneori chiar și câte o pasăre întreagă.

## <titlu> A zecea aventură pe mare

V-am mai povestit cândva, domni mei, despre o curță călătorie pe care am făcut-o în lună, unde m-am dus să-mi caut securea de argint. De atunci am mai fost încă o dată acolo dar într-un fel mult mai plăcut. De data asta am stat îndeajuns ca să mă pot informa temeinic despre o mulțime de lucruri pe care vi le voi descrie pe cât îmi va îngădui memoria. Unei rude de-ale mele mai îndepărtate, îi intrase în cap un gărgăune, cum că trebuie să existe neapărat un neam de oameni care să se asemene ca mărime cu acei, zice-se, întâlniți de Gulliver în Regatul Brobdignag. Pentru a-l descoperi; ruda mea a pornit într-o călătorie de studii rugându-mă s-o întovărășesc. Întrucât mă privește, n-am crezut niciodată în poveștile astea. Mi s-au părut totdeauna basme și am fost tot atât de puțin convins că s-ar afla pe undeva o țară numită Brobdignag, pe cât sunt de convins că ar exista Eldorado. Dar omul avea de gând să mă facă moștenitorul lui, așa că-i eram oarecum îndatorat. Așadar, am sosit cu bine în Mările Sudului, fără a fi întâlnit ceva mai de seamă, despre care să-mi pot aminti, în afară de niște bărbați și câteva femei ce zburau dansând un menuet prin văzduh ori făcând tot soiul de acrobații și alte fleacuri de același fel.

În a optsprezecea zi a călătoriei, tocmai când treceam prin fața insulei Otaheiti, se iscă un uragan care ne luă corabia pe sus, ridicând-o la cel puțin o mie de mile deasupra mării și purtând-o vreme îndelungată prin văzduh. Mai apoi, un vânt prielnic ne umflă pânzele și pornirăm cu o iuțeală neînchipuită. Șase săptămâni am tot călătorit deasupra norilor, până ce, în cele din urmă, am dat peste o țară mare, rotundă și strălucitoare, ca o insulă sclipitoare. Corabia intră într-un port liniștit. Trăgând la mal, ne dădurăm seama că țara era locuită. Și văzând sub noi un alt pământ, cu orașe, copaci, munți, râuri, lacuri și altele, am bănuț că acolo, dedesubt, trebuie să fie lumea pe care o părăsisem.

În lună, fiindcă insula sclipitoare în care ne găseam era chiar luna, văzurăm niște ființe uriașe, călărind pe

vulturi pleșuvi, care aveau fiecare câte trei capete. Ca să vă puteți face o idee despre mărimea vulturilor aceloră cu trei capete, trebuie să vă spun că distanța dintre vârful aripilor lor era de șase ori mai mare decât lungimea parâmelor de la pânzele corăbiei noastre, în loc să încalce pe cai, cum facem noi, în lumea noastră, locuitorii lunii zboară pe aceste păsări.

Regele locului se războia tocmai cu soarele. A vrut să mă facă și pe mine ofițer, dar n-am primit cinstea la care năzuia maiestatea sa.

În lumea lor, toate sunt înspăimântător de mari. Spre pildă, o muscă obișnuită abia dacă e cu puțin mai mică decât o oaie de pe la noi. Armele cele mai de seamă pe care locuitorii lunii le folosesc în război sunt ridicabile. Ele se aruncă așa cum se aruncă sulitele, iar cel atins de ridiche rămâne mort pe loc. Când nu e timpul ridicării, locuitorii le înlocuiesc cu cozi de sparanghel. Scuturile sunt făcute din ciuperce.

Am văzut în lună și câțiva băștinași din steaua Sirius, pe care i-a adus la asemenea depărtări spiritul lor comercial. Aceștia au capete de zăvozi. Ochii le sunt așezați de o parte și alta a vârfului nasului sau mai degrabă la rădăcina nasului. Ei n-au pleoape, din care pricină atunci când se culcă își acoperă ochii cu limba, în mod obișnuit, fiecare dintre ei atinge o înălțime de douăzeci de picioare. Nici printre locuitorii lunii nu e vreunul mai scund de treizeci și șase de picioare, iar numele pe care și-l dau e cu totul ciudat: nu-și zic oameni, ci ființe fierbătoare, fiindcă, asemeni nouă, au obiceiul să-și gătească fierturile la foc. De altfel, locuitorii lunii pierd foarte puțin timp cu mâncarea. Le e de ajuns doar să-și deschidă partea stângă a trupului ca să vâre întreaga porție de mâncare de-a dreptul în stomac. După ce fac asta, se închid la loc și stau așa până ce vine iarăși o zi anumită, tocmai peste o lună. Prin urmare, în decursul unui an întreg ei mănâncă numai de douăsprezece ori. E o rânduială mai bună decât a noastră pentru orice om care nu e nici mâncău și nici chefliu. Ființele fierbătoare, ca și

toate celelalte animale, nu sunt decât de un singur sex. În lună totul crește pe copaci. Dar copacii sunt foarte deosebiți între ei după roadele diferite pe care le dau, după mărime și după frunziș. Așa, de pildă, cei pe care cresc ființele fierbătoare - oamenii - sunt mult mai frumoși decât ceilalți, au crengile mari și drepte, frunzele de culoarea cărnii și roadele ca niște nuci lungi de cel puțin șase picioare, cu coaja foarte tare. Când nucile își schimbă culoarea, adică atunci când sunt coapte, locuitorii le culeg cu mare grijă și le păstrează atâta vreme cât cred că e nevoie. Dacă vrei să învii miezul acestor nuci, le arunci într-un cazan mare, cu apă clocotită, în câteva ceasuri coaja se sparge și ființa cea nouă își face apariția.

Natura hotărăște îndeletnicirile acestor ființe încă înainte ca ele să vină pe lume. De sub coajă poate să iasă un soldat, de sub alta un filosof, de sub a treia un teozof, de sub a patra un cunoscător al legilor, de sub a cincea un fermier, de sub a șasea un țăran și așa mai departe. De îndată ce prind viață, fiecare începe să ducă la îndeplinire ceea ce înainte de asta nu știuse decât teoretic. Ca să ghicești dinainte, cu precizie, ce se află sub fiecare coajă, e foarte greu. Cu toate astea, pe vremea când eu mă găseam în lună, un teolog lunatic făcea mare zarvă cum că ar fi descoperit taina cojilor. Dar nu se uita nimeni la el și mai toți îl socoteau bolnav. Când îmbătrânesc, locuitorii lunii nu mor, ci se destramă în văzduh și se topesc ca fumul.

De băut n-au nevoie, fiindcă în afară de răsuflare nu au loc în corpul lor procese de eliminare. Cât privește mâinile, ființele fierbătoare n-au decât un singur deget la fiecare mână și totuși își fac treburile cu destulă îndemânare, mai bine chiar decât noi, care în afară de degetul mare mai avem încă patru. Locuitorii lunii își poartă capul, mai totdeauna, la subsuoara dreaptă. Iar când călătoresc sau pornesc la vreo muncă unde au de făcut cine știe ce mișcări violente, de obicei nu-și iau capul cu ei, ci îl lasă acasă, fiindcă îi pot asculta sfaturile de la orice depărtare s-ar găsi. De aceea, când aristocrații din lună vor să afle ce se mai petrece în mijlocul prostimii, nici



n-au nevoie să meargă la fața locului. N-au decât să rămână frumușel acasă, mai bine-zis să-și oprească trupul acasă, și să trimită numai capul care poate să nu fie recunoscut îndată. Apoi, la dorința stăpânului, capul se reîntoarce, aducând știrea trebuitoare.

În lună, sâmburii strugurilor seamănă leit cu boabele de grindină de pe la noi. Sunt cu totul convins că de câte ori vreo vijelie rupe strugurii de pe vița din lună, sâmburii cad pe pământ, iar noi spunem atunci că bate grindina. Observația asta a mea trebuie că e de multă vreme cunoscută podgorenilor noștri, fiindcă mi s-a dat adeseori să beau un vin ce părea făcut din boabe de grindină și semăna întru totul la gust cu vinul din lună.

Era cât pe-acți să uit o ciudățenie nemaipomenită locuitorii lunii își folosesc pânțele așa cum noi am folosi o raniță, vârând în el tot ce le face trebuință. Iar după aceea, îl pot închide și deschide, după plac, așa cum fac și cu stomacul. Și asta, fiindcă nu au intestine, ficat, inimă și alte măruntaie. Și nici haine.

Ei își pot scoate ochii și-i pot pune la loc, după cum au chef, și pot vedea tot atât de bine cu ei și când îi au în cap, și când îi au în palmă. Dacă, din întâmplare, pierd cumva sau strică vreun ochi, pot împrumuta sau își pot cumpăra altul, și-l folosesc tot atât de bine ca și pe cel pierdut. De aceea, în lună găsești pretutindeni negustori de ochi. Iar în privința asta, toți locuitorii își au nebuniile lor: ba poartă ochi verzi, ba poartă ochi căprui.

Sunt și eu de părerea domniilor voastre că toate lucrurile astea par ciudate. Dar îl sfătuiesc pe oricine ar avea o cât de mică îndoială să se ducă el însuși în lună, ca să se asigure că am rămas atât de credincios adevărului, cum rareori se întâmplă celorlalți călători.

<titlu> Călătorie prin lume, precum și alte minunate aventuri

Dacă ar fi să mă iau după privirile domniilor voastre, mai degrabă aș obosi eu povestindu-vă neobișnuitele întâmplări ale vieții mele, decât dumneavoastră ascultându-mă.

Bunăvoința pe care mi-o arătați mă măgulește prea mult ca să închei șirul povestirilor mele, așa cum îmi propusesem, cu călătoria mea în lună. De aceea, mai ascultați, dacă așa vă e placul, încă o poveste care seamănă cu cea de mai înainte în privința adevărului ei, dar este și mai minunată, și mai extraordinară ca cea dintâi.

Călătoriile lui Brydon în Sicilia, pe care le-am citit cu multă plăcere, mi-au deschis pofta să văd Muntele Etna în drumul meu spre Etna nu mi s-a întâmplat nimic mai de seamă. Aste o spun eu, fiindcă dacă ar fi vorba de alți călători, apoi s-ar afla destui care să găsească cine știe ce lucruri, cu totul deosebite, după părerea lor. Și apoi s-ar apuca să le povestească celorlalți, ca să-și scoată cheltuielile de călătorie. Pentru mine însă toate astea sunt nimicuri obișnuite, cu care n-aș pune la încercare răbdarea vreunui om de ispravă.

Așadar, într-o dimineață pornii dintr-o ca bană de la poalele muntelui, deplin hotărât să caut și să cercetez alcătuirea lăuntrică a acestei căldări de foc, chiar dacă ar trebui să-mi dau viața pentru asta.

După un drum anevoios, care a ținut vreme de trei: ceasuri, am ajuns în vârful muntelui. L-am găsit în plină fierbere; de trei săptămâni tot clocotea neîncetat. S-au scris atâtea despre înfățișarea Etnei în asemenea împrejurări, încât chiar dacă s-ar mai putea face vreo descriere, socot că ar fi cu totul de prisos. Iar dacă domniile voastre, după cum îndrăznesc s-o spun din câte vă cunosc, nu sunteți în stare s-o faceți, apoi cu atât **1** mai cuminte ar fi ca nici eu să nu-mi mai pierd vremea încercând ceea ce e cu neputință, și nici domniile voastre să nu vă pierdeți buna dispoziție.

Am făcut de trei ari ocolul craterului - pe care rogu-vă să vi-l închipuiți ca pe o pâlnie uriașă - și dându-mi seama că nu sunt cu nimic mai lămurit decât înainte, m-am hotărât în cele din urmă să mă azvârl în el. Dar nici n-apucase bine s-o fac, când mă simții ca într-o baie turcească îndrăcit de fierbinte, iar bietul meu trup a fost

ars și lovit în părțile mat nobile, ca și în cele mai puțin nobile, de cărbunii aprinși, care săreau neîncetat în sus.

Oricât ar fi fost însă de mare puterea care arunca în afară cărbunii, greutatea trupului meu în cădere era mult mai mare, așa că în scurtă vreme ajunsei cu bine la fund. Dar acolo, primul lucru de care luai cunoștință a fost o răbufneală înspăimântătoare, o larmă și niște zbierete și ocări ce se iscașeră chiar lângă mine. Deschisei ochii, și ce să vezi? Mă găsii dinaintea lui Vulcan și a ciclopilor săi. Domnii aceștia, pe care mintea mea luminată îi aruncase de mult în împărăția Minciunilor, se certau de trei săptămâni. Nu se înțelegeau care-i mai mare și care trebuie să se supună, și cearta lor adusese pacostea în lumea de sus. La ivirea mea însă se făcu deodată pace și bună înțelegere printre ei.

Vulcan porni șchiopătând spre un dulap, de unde luă plasture și alifii. Apoi mi le puse chiar cu mâna lui, vindecându-mi în câteva clipe rănilile. După aceea îmi dete ca întăritoare o sticlă de nectar, cât și alte băuturi alese de care au parte numai zeii și zeițele. Când văzu că mi-am mai venit puțin în fire, el mă înfățișă soției sale, Venus, poruncindu-i să-mi ofere tot confortul cerut de starea în care mă aflam. Măreția încăperii în care mă dusesse, precum și dumnezeiescul farmec al zeiței întrec orice putință de a fi arătate prin vorbe.

Vulcan îmi făcu o descriere amănunțită a Muntelui Etna. El îmi spuse că muntele acesta n-ar fi altceva decât un maldăr de cenușă zvârlită din colivia lui; îmi mai spuse că nu o dată a fost silit să-și pedepsească lucrătorii; că, în asemenea împrejurări, el aruncă în ei cu cărbuni aprinși, dar că ciclopii se apără adeseori cu mare îndemânare, zvârlind cărbunii în lume, ca să scape.

— Certurile noastre țin uneori chiar timp de mai multe luni-continuă el. Fenomenele la care dau ele naștere pe pământ, voi, muritorii după cum aud - le numiți erupții. Și Vezuviul este unul din atelierele mele. Mă leagă de el un drum pe sub mare, lung de cel puțin trei sute cinzeci de mile. Și acolo, aceleași neînțelegeri dau loc la aceleași

erupții.

Mult mi-au plăcut cele învățate de la zeu, dar și mai mult mi-a plăcut să mă găsesc împreună cu soția sa. Și poate că n-aș fi părăsit niciodată palatele lor subpământene, dacă niște intriganți zeloși nu i-ar fi șoptit la ureche lui Vulcan anumite lucruri, aprinzând în inima lui bună cumplitul foc al geloziei. De aceea, fără să-mi dea nimic a înțelege, mă luă într-o bună dimineată, mă duse într-o încăpere pe care n-o mai văzusem până atunci și aplecându-mă peste un puț tare adânc, după câte mi s-a părut, îmi zise:

— Muritor nrecunoscător, întoarce-te în lumea din care ai venit!

Și cu aceste cuvinte, fără a-mi da putința să mă apăr, îmi făcu vânt în adâncime.

Și m-am dus, și m-am tot dus, cu iuțeală tot mai mare până ce înfricoșarea sufletului îmi răpi în cele din urmă cunoștința. Mă trezii însă deodată din leșinul meu, căzând într-o mare luminată de razele soarelui. Să înot bine și să fac tot felul de giumbușlucuri în apă știam încă din tinerețe. Așa că mă simții ca la mine acasă. Față de primejdia înspăimântătoare din care tocmai scăpasem, mi se părea acum că mă găsesc într-un adevărat rai. Îmi rotii privirile în toate părțile, dar din nenorocire nu văzui decât apă și iar apă. Și clima de aici era neplăcută, deosebindu-se cu totul de aceea din covălia meșterului Vulcan, în sfârșit, la o oarecare depărtare zării ceva ce părea a fi o stâncă uriașă, care înainta spre mine. Curând îmi dădui seama că am înainta un ghețar plutitor. După cercetări îndelungi găsii, în sfârșit, un loc pe care să pun piciorul și mai apoi putui să mă cațăr până în vârful. Dar spre marea mea deznădejde, nici de aici nu mi-a fost cu putință să descopăr vreun țărm, în cele din urmă, însă, cu puțin înainte de a se însera, se ivi un vas care venea spre mine. Când vasul se apropie îndeajuns, începui să strig. Mi se răspunse în limba olandeză. Atunci sării în mare, înotai până la vas și fui luat pe bord. Întrebând în ce loc ne găseam, mi s-a răspuns: în Mările Sudului. Descoperirea

aceasta îmi luminează deodată întreaga taină - aşadar, nu mai putea fi nici urmă de îndoială că mă prăbuşisem din Muntele Etna tocmai în Mările Sudului, trecând prin miezul Pământului. Un asemenea drum, orice s-ar spune, e cu mult mai scurt decât un ocol în jurul lumii. Nimeni înaintea mea nu l-a întreprins, iar dacă ar fi să-l mai străbat o dată, atunci fără îndoială că m-aş pregăti să fac observaţii mai detaliate. După ce luai niscai întăritoare, mă culcai. Dar olandezii sunt neciopliţi de felul lor. Le povestisem ofiţerilor aventurile mele, aşa, cu totul firesc şi simplu, cum vi le-am povestit şi domniilor voastre. Şi cu toate astea, unii dintre ei, şi îndeosebi căpitanul, făcuseră nişte mutre de parcă ar fi pus la îndoială adevărul spuselor mele. Totuşi, mă primiră cu prietenie pe vas, şi eu - fiindcă trăiam din mărinimia lor - am fost silit, vrând-nevrând, să închid în sinea mea jignirea.

Bineînţeles că îi întrebai încotro au pornit. Îmi răspunseră că fac o nouă călătorie de cercetări şi că, dacă povestea mea ar fi adevărată, atunci şi ţelurile lor ar izbândi. Ne aflam exact pe drumul străbătut odinioară de căpitanul Cook şi a doua zi dimineaţa am sosit la Botany-Bai, un ținut în care guvernul englez n-ar trebui să surghiunească pungaşi, ci oameni de ispravă, pentru a-i răsplăti, într-atât de darnică a fost natura pe meleagurile acelea.

Am stat acolo trei zile. În a patra, curând după ce am plecat, s-a stârnit o furtună înspăimântătoare, care ne-a sfâşiat în câteva ore toate pânzele şi ne-a sfărâmat bompresul. Vijelia ne-a dărâmat şi catargul cel mare al perochetului care, căzând peste cutia busolei, a prefăcut-o în ţandări-şi cutie şi busolă Oricine a călătorit pe mare îşi dă seama ce urmări nefericite poate avea o asemenea pierdere. Nu mai ştiam încotro s-o luăm. În cele din urmă furtuna s-a potolit şi s-a pornit un vânt bun şi prielnic. Am navigat trei luni, bătând un drum grozav de lung, când am văzut deodată că în preajma noastră se petrece o schimbare uluitoare. Am început să ne simţim uşori şi veseli, iar nările ni s-au umplut cu cele mai plăcute

miresme. Până și marea își schimbase culoarea: nu mai era verde, ci albă.

La puțină vreme după această schimbare minunată se zări și uscatul. Nu prea departe, în fața noastră, se ivi un port spre care ne îndreptam fără să mai zăbovim. Locul era larg și adânc, cum nu se poate mai potrivit pentru aruncat ancora. Dar în loc de apă era plin cu lapte deosebit de gustos. După ce am tras la mal, ne-am dat seama că insula nu era de fapt decât o bucată uriașă de brânză. Și poate nici n-am fi observat asta, dacă nu s-ar fi întâmplat ceva cu totul neobișnuit.

Pe vasul nostru se afla un marinar căruia, din născare, îi era nesuferită brânză. De cum am pus piciorul pe țărm, el a căzut leșinat. Când s-a trezit, ne-a rugat să-i luăm brânză de sub picioare. Și într-adevăr, cercetând, văzurăm că avea întru totul dreptate, întreaga insulă, după cum am mai spus, nu era decât o bucată uriașă de brânză. Din ea se hrăneau de altfel și localnicii. Ceea ce în ea u ziua, creștea noaptea la loc. Am văzut și multă viță de vie cu ciorchini mari și frumoși, din care însă, când îi storceai, tâșnea lapte curat.

Localnicii erau frumoși și drepti ca niște brazi. Cea mai mare parte dintre ei atingeau înălțimea de nouă picioare. Fiecare avea trei picioare și un braț. Vârșnicii purtau un corn în frunte, pe care se pricepeau să-l folosească cu multă dibăcie. Le plăcea să se ia la întrecere pe suprafața laptelui și se plimbau deasupra lui fără să se cufunde, așa cum ne-am plimba noi într-o livadă.

Pe insulă sau, mai bine-zis, pe brânza aceasta, creștea de asemeni din belșug grâu cu spicele cât mânătărcile, în care se găseau pini coapte de-a gata și bune de mâncat. Umblând în cercetare pe întinsul brânzei, am dat peste șapte râuri cu lapte și două cu vin.

După o călătorie de șaisprezece zile, am ajuns la țărmul opus celui pe care debarcasem. Acolo am găsit un ținut întreg din brânza înverzită, care place atât de mult unora. Numai că în loc să fi făcut viermi, după cum se întâmplă de obicei, pe brânza aceasta creșteau pomi

fructiferi dintre cei mai aleși: piersici, caiși și mii de soiuri pe care nu le cunoșteam măcar. Pomii erau uluitor de mari și între crengile lor se aflau o mulțime de cuiburi. Așa, de pildă, printre altele, ne-a atras luarea-aminte cuibul unui pescăruș, de cinci ori mai mare decât acoperișul bisericii Sfântului Paul de la Londra. Cuibul, împletit cu multă măiestrie de niște bușteni uriași, avea înăuntru cel puțin – stați un pic, fiindcă vreau să fiu cât se poate de precis – da, avea cel puțin cinci sute de ouă. fiecare ou fiind cam de mărimea unui butoiuș. Nu numai că puteam vedea puii din găoace, dar îi și auzeam cum fluieră. Când, după multă trudă, am izbutit să spargem un asemenea ou, a ieșit din el un pui golaș care, fără să mint, era mai mare decât douăzeci de vulturi pleșuvi ajunși la maturitate și puși laolaltă. Dar de îndată ce i-am dat drumul puișorului, iată că s-a și coborât asupra noastră pescărușul cel bătrân, l-a înșfăcat în gheare pe căpitan, l-a înălțat cam o milă, l-a bătut strașnic cu aripile și apoi i-a dat drumul în mare.

Dar, după cum se știe, olandezii înoată ca șobolanii, așa că după câțva vreme căpitanul ne-a ajuns din urmă și ne-am întors cu toții la vas. Și fiindcă n-am luat-o pe drumul cel vechi, am putut întâlni încă o mulțime de lucruri noi și ciudate. Așa, de pildă, printre altele, am împușcat doi boi sălbatici, cărora le creștea un singur corn, și acela între ochi. După ce i-am împușcat însă ne-a părut rău, aflând că localnicii îi îmblânzesc și-i folosesc și la călărie, și la ham – cum folosim noi caii. Carnea boilor – din câte mi s-a spus – pare a fi deosebit de gustoasă, dar nu poate fi de niciun folos unui neam care nu trăiește decât cu lapte și brânză.

Când mai aveam de mers încă vreo două zile până la corabia noastră, am văzut trei indivizi spânzurați de copaci, cu picioarele în sus. Întrebând care poate fi pricina unei atât de strașnice cazne, mi s-a răspuns că ei ar fi colindat prin țări străine și că, întorcându-se acasă, și-ar fi mințit prietenii povestindu-le despre lucruri pe care nu le văzuseră și care nu se petrecuseră. Am socotit că pedeapsa e dată pe bună dreptate, știut că e o datorie a

fiecărui om, dar mai cu seamă a călătorilor, de a nu se depărta cu nicio iotă măcar de la cel mai curat adevăr.

O dată ajuns la vas, am ridicat ancora și am plecat cu pânzele întinse din țara aceasta fără seamăn pe lume. Iar când am pornit, toți copacii de pe țărm – printre care erau și unii foarte groși și înalți s-au ploconit ca la comandă de două ori în fața noastră. Apoi s-au îndreptat, reluându-și vechea lor poziție. După ce am plutit timp de trei zile în cruciș și-n curmeziș – Dumnezeu mai știe pe unde, că noi busolă tot n-aveam – am ajuns într-o mare cu totul și cu totul neagră. Am gustat din presupusa apă neagră, și ce să vezi? Era cel mai bun vin! De acum a trebuit să veghem ca nu cumva să ni se îmbete marinarii. Dar bucuria n-a ținut mult, fiindcă peste câteva ceasuri ne-am pomenit împresurați de balene, ca și de alte animale, nespuse de mari. Printre ele se afla una al cărei capăt nu l-am putut vedea nici cu ajutorul ocheanelor.

Spre nenorocul nostru, ne-am trezit cu namila asta când se afla la e îți va pași de noi. Și deodată matahala ne-a înghițit corabia, cu catarge cu tot. Am ajuns cu pânzele întinse în gâtița ei, trecând printre dinți, pe lângă care catargele celor mai mari vase de război ar fi părut abia niște bețișoare.

După ce am stat câtva timp înfipti în gâtulejul namilei, ea deschise deodată botul și înghițind un iureș de apă împinse corabia – care vă puteți închipui că nu era chiar o firimitură – până în stomac. Acolo am rămas tot atât de neclintiți, ca și cum ne-am fi găsit ancorați în locuri fără pic de vânt. Nu pot tăgădui însă că aerul era destul de cald și de neplăcut. Am găsit acolo ancore, parâme, bărci, barcazuri și un însemnat număr de corăbii, parte încărcate, parte neîncărcate, toate înghițite de dihania asta. Nu ne mai puteam mișca decât la lumina torțelor. Nu mai exista pentru noi nici soare, nici lună și nici vreun alt soi de planetă. Apa creștea, în mod obișnuit, de două ori pe zi, și tot de două ori ne duceam la fund. Când animalul bea, aveam flux, iar când își scotea apa din el, cădeam la fund. După cât am putut socoti, namila înghițea mai multă



apă decât lacul Geneva, care se întindea pe vreo treizeci de mile

În a doua zi de când ne găseam ca ostatici în împărăția aceasta a întunericului, îndrăznii, împreună cu căpitanul și câțiva ofițeri, să încerc o ieșire pe timp de reflux (așa numeam noi timpul în care corabia se afla pe fund). Firește, ne înarmarăm cu torțe și pornind la drum întâlnirăm cam vreo zece mii de oameni aparținând tuturor națiunilor; unii locuiau de mai mulți ani în stomacul animalului. Ei tocmai se pregăteau să țină o consfătuire asupra felului în care și-ar putea redobândi libertatea.

Dar tocmai în clipa în care președintele începuse să ne aducă la cunoștință motivul pentru care ne strânsesem cu toții, blestematului de pește i se făcu sete și începu să bea. Apa năvăli cu atâta furie, încât a trebuit să ne retragem în mare grabă pe vasele noastre, altminteri ne-am fi înecat. Unii dintre noi abia putură să scape înotând.

După câteva ore ne-am simțit ceva mai bine. De cum s-a golit namila, ne-am adunat iar. Fiind ales președinte, am făcut propunerea să prindem unul din altul două din cele mai mari catarge, și când namila va căsca gura, să i le împlântăm de-a curmezișul, împiedicând-o să și-o închidă la loc. Propunerea mea a fost primită fără împotrivire și am ales o sută de oameni zdraveni ca să o aducă la îndeplinire. De-abia ne pregătiserăm catargele, că s-a și ivit ocazia să le folosim. Namila căscă, și atunci i-am proptit îndată între fălci catargele noastre bine prinse. Un capăt îi străpunse limba și se înfipse în falca de jos, iar celălalt se înțepenii în cerul gurii. Acum nu mai era chip să-i închidă gura, chiar dacă i-am fi pus catarge mult mai subrede.

Când totul a fost readus la linia de plutire înăuntrul stomacului, am echipat câteva baleniere și am pornit spre uscat. După cele paisprezece zile cât am socotit că ne ținuse namila ca ostatici, lumina zilei ni s-a părut nespus de plăcută...

Odată eliberați cu toții din uriașul stomac de pește, am alcătuit o flotă de treizeci și cinci de vase ale tuturor

națiunilor. Catargele! c-am lăsat înfipite în gura dihaniei, ca să ferim și pe alții de groaznica nenorocire de a rămâne închiși în genunea aceea de întuneric și îl Prima noastră dorință a fost să aflăm în ce parte a lumii ne găseam, fiindcă la început nici nu puteam bănuî măcar. După numeroase observații, am descoperit în cele din urmă că am fi în Marea Caspică. Dar cum marea aceasta este o mare închisă și n-are nicio legătură cu alte ape, nu puteam pricepe cum de am ajuns acolo. Atunci unul dintre localnicii insulei de brânză pe care-l luasem cu mine mi-a dat o lămurire, cum nu se poate mai înțeleaptă. După părerea lui, namila - în al cărei stomac am stat închiși atâta vreme - ne adusese în Caspică, pe vreun drum subpământean. Bine că am ajuns până aici. Ba chiar ne-a bucurat vestea asta și am făcut tot ce ne-a stat în putință ca să ajungem și la mal. Iar eu am fost cel dintâi care am pus piciorul pe uscat.

Dar abia m-am văzut pe pământ, când s-a năpustit asupra-mi o cătămai dihanie de urs. „Aha, gândii eu, sosisi la timp!”, îi apucaî cu câte o mână labele de dinainte și atât de drăgălaș i le strânsei în chip de bun-venit, încât ursul începu să urle înspăimântător.

Eu, însă, fără să-mi simt inima cătuși de puțin muiată de urletele lui, îl ținui atât până ce ursul muri de foame. De atunci îmi știu de frică toți urșii, și niciunul n-a mai îndrăznit să se dea la mine.

De acolo am plecat la Petersburg, unde un vechi prieten mi-a făcut un dar pe care l-am prețuit deosebit de mult. Mi-a dat un câine de vânătoare din neamul vestitei cățele care, după cum v-am mai povestit odată, și-a făcut căteii pe când gonea un iepure. Din nenorocire, însă, puțin după aceea, un vânător nedibaci mi-a împușcat câinele. În loc să tragă într-un stol de păsări, el a tras în câinele care le stârnise. Drept amintire, am pus să mi se facă vesta asta din pielea câinelui. Și ori de câte ori plec să vânez pe câmp, această vestă mă scoate, cu sau fără voia mea, drept la locurile unde se găsește vânatul. Și cum ajung la o bătaie de pușcă de unul din locurile acelea, îmi și sare un

nasture de la vestă și cade drept în locul unde să găsește sălbăticiunea. Iar eu, care stau întotdeauna cu cocoșul puștii ridicat și cu magazia plină, nu scap niciun vânat.

După cum vedeți, nu mai am decât trei nasturi la vestă. Dar de îndată ce se va deschide iar sezonul de vânătoare, am să pun să mi se coasă încă două rânduri de nasturi noi.

Vă poftesc, așadar, atunci și vă asigur că o să petreceți cât se poate de bine. Iar pentru astăzi, mă închin în fața domniilor voastre, dorindu-vă somn ușor.

SFÂRȘIT